

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

ŠT. 41

PTUJ, 16. oktobra 1964

Letnik XVII.

Vso skrb vzgojnim in varstvenim vprašanjem

Prejšnji petek, 9. t.m. je bilo v Delavskem klubu v Ptuj posvetovanje predsednikov sindikalnih podružnic, delavskih svetov in delovnih kolektivov o problemih varstva in vzgoje otrok na območju občine Ptuj. Posvetovanje je sklical občinski sindikalni svet.

Posvetovanje je pričel predsednik sveta Danilo Masten, o vprašanjih varstva in vzgoje otrok v občini pa je poročala Angelca Ziberna, predsednica Občinske zveze prijateljev mladine Ptuj. Njeno poročilo objavljamo skoraj v celoti, da bi javnost temeljito seznanili s tozadevnimi vprašanji, ki so res pereča in ki vsak dan bolj terjajo svoje rešitve.

Vzgoja in varstvo mladine je pomembna družbena dejavnost, ki vpliva na splošni družbeni napredek. Problem skrbi za otroke ne more več reševati družina sama, niti samo stvar humanega čuta in socialnosti, ampak je vedno večjega gospodarskega in političnega pomena. Ta problem moramo tretirati iz preventivnega stališča, to pomeni, da je ceneje odpraviti vse negativne vplive na razvoj mladega občana, kot pa obravnavati različne duševne in telesne okvare. Samo telesno in duševno zdrav otrok bo lahko kos nalogam v življenju in bo lahko dalje razvijal družbo. Eno izmed osnovnih načel socialistične družbe je skrb za človeka. Človek je tisti, ki ustvarja, in njemu so namenjene

Sodobna družina: odsotnost staršev

Način življenja naše družine se bistveno spreminja. Oče in mati sta zaposlena, otroci pa potrebujejo dopolnilno družinsko in družbeno vzgojo in oskrbo, ki jo lahko dobijo le v varstveni ustanovi in v šoli.

Ce pogledamo strukturo družin v občini, ugotovimo, da od 64.114 prebivalcev od mesečnega zaslužka živijo 16.800 družinskih članov; 19.260 prebivalcev se preživlja delno z zaslužkom, delno od poljedelstva, ostali pa se preživljajo s kmetijstvom, med temi jih je še 6.855 brez zemlje. V občini je skupno zaposlenih 14.274 občanov, od tega pa 5.061 žena, od tega je 180 sezonskih delavcev v kmetijstvu. Od lani se je število zaposlenih povečalo za 1.868, od tega se je na novo zaposlilo 655 žena. 35 % delovne sile predstavljajo žene. Zaposlitev išče 40 moških in kar 370 žena, od tega je 150 mater z otroki in 20 samohranilk. Matere z otroci zelo težko dobijo zaposlitev, ker se jih podjetja branijo prav zaradi otrok, čeravno je zaslužek tem ženskam najbolj potreben. Največ žena je v občini zaposlenih v prosvetni stroki, kjer jih dela 1.058 in le 393 moških. V trgovini je zaposlenih 680 žena, v kmetijstvu 679, v tekstilni industriji 607, v državni upravi 320, v zdravstveni stroki 380 itd. Iz tega je razvidno, kako velike naloge, predvsem glede vzgoje in izobraževanja, so naložene ženskam in kako postaja njena delovna sila družbi nenačrtnost. Zaposlitev žene ne sme več smatrati za socialno zahtevo, temveč kot ekonomsko potrebo. Oba zaposlena starša ustvarjata tudi večje fond (stanovanjski fond, fond otroškega dodatka itd.) čeravno prejme le eden od staršev stanovanjske za družino. Vzpostavljanje za poselitvijo žena bi morali urejati varstvo otrok. Nikakor ne bi smeli dovoliti, da bi se morala žena zaradi materinstva odreči svojemu poklicu, kot je to pogost primer sedaj. Posebno v socialistični družbi je zelo važno, da je žena srečna mati, otrokova prihodnost pa mora biti jasna in preskrbljena. Res je, da so potrebe večje od možnosti, vendar če toliko vlagamo v investicije, moramo delček investirati tudi v človeka, da bo lažje in bolje delal.

Tudi materialno stanje naših družin je vzrok neurejenega varstva in vzgoje. Se vedno imamo v gospodarstvu 33 in v negospodarstvu 31 zaposlenih, ki imajo mesečne prejemke od 20.000 din in 349 v gospodarstvu in 133 v negospodarski dejavnosti, ki imajo plačo do 25.000 din. Problem je tudi v tem, da imajo starši z nizkimi prejemki več otrok kot starši z mesečnimi prejemki nad 70.000 din.

Stanovanjske prilike

Stanovanjske prilike so zelo važen faktor glede povečanja in vzgoje družine. Se vedno upoštevamo pri delitvi stanovanj bolj strokovnjake, kot pa število družinskih članov. Zaposleni starši prejemajo otroški dodatek za 9.470 otrok, vendar prejema polnega le 4.100 otrok. Posebno težko živijo otroci samo-

hranili. V občini se rodi letno povprečno 240 nezakonskih otrok. Matere prejemajo zelo nizke preživilne in sicer od 2.000 do 4.000 din, v zelo redkih primerih 7.000 din. Sodišče je letos obravnavalo 170 sporov glede preživilni ali 32 % civilnih sporov. Kljub stalnemu porastu cen se preživilni prispevki ne povečujejo v dovoljni meri. Pri odmeri preživilne največkrat upoštevajo le stroške za hrano, ne pa tudi za vzgojo in varstvo. Prav ti otroci ostajajo brez varstva ali jih čuvajo sosedje, sostanovalci itd. V jugoslovanskem merilu je 10 % otrok rojenih izven zakona, oziroma letno 37.000. Te otroke prištevamo med nepopolne družine, kajti zakonski in nezakonski otroci imajo enake pravice. Sem štejemo tudi otroke iz ločenih zakonov. Okrožno sodišče Maribor je imelo lani 530 ločitev, v občini pa na nastane letno povprečno 160 novih zakonov. Nepopolnih družin je v Jugoslaviji 18 %. Otroci razvezanih staršev so dostikrat še v slabšem položaju kot nezakonski otroci. Ze ločitev povzročijo pri otroku notranjo razdvojenost, ki se kaže v najrazličnejših oblikah raztresenosti, v nervozni. Ti otroci so prikrajšani za ljubezen obeh staršev, zlasti to občutno

Odkritje spomenika narodnoosvobodilnega boja v Zg. Pristavi

V Haložah pri hiši Stefana Požarja v Zg. Pristavi št. 2 je ZB NOV občine Ptuj s krajevno organizacijo ZB odkrila v nedeljo, 11. oktobra, spomenik na kraju, kjer se je končala 27. septembra 1944 največja partizanska bitka na ozemlju nekdanjega pujskega okraja. O tem spopadu je pisal v našem listu partizanski kolektor med septembrskimi dogodki in tudi preživeli borec te bitke, tovariš Joško Korpar-Srdan; zato danes le nekaj besed o tem dogodku. Poudarimo lahko da je bila ta bitka, ki se je pričela zgodaj zjutraj 27. septembra pred dvajsetimi leti, velik partizanski uspeh, saj je 18 partizanov zmagoval nad stoterimi dobro oboroženimi Nemci in se po pričevanju ljudi padlo v spopadu 21 Nemcev, padli pa so tudi trije partizani: Petrovič iz Hajdine, Petek iz Cvetkove in Korošec iz Spuhlje. Nemci niso dosegli svojega namena; niso uničili 8 TV postaje.

Na spomeniku, ki ga je po načrtu tov. Janeza Rebernaka izdelal tov. Mravljec — so vklešana imena padlih partizanov.

Na svečanost v Zg. Pristavi so se zbrali svoji padli, domačini, šolska mladina iz Sel, predstavniki občinske skupščine, predsednica Lojzka Stropnikova in tajnik Ivan Rau, predstavniki obč. komiteja ZK Anton Zagar, obč. sindikalnega sveta Stiplovec in predstavniki občinskega združenja borcev s predsednikom Milanom Lackom in tajnikom Vodom ter drugimi. JLA je zastopal kapetan Turtuli, Proslave se je udeležilo tudi nekaj preživelih borcev bitke v Zg. Pristavi, med njimi: Rudi Luter-Boris, komandir 8 TV postaje od oktobra 1944. ki je v lepini besedah obudil spomin na

dobrine. To skrb pa moramo razširiti tudi na družino delovnega človeka, ki mora biti kot celota udeležena pri delitvi dohodka. Neurejeno varstvo otrok negativno vpliva na gospodarski razvoj, zavira produktivnost, otežkoča enakopravno vključevanje moža in žene v gospodarsko in družbeno življenje ter vidno vpliva tudi na padec natalitete. Po zaposlovanju žena je naša država tretja na svetu, pri urejanju varstva otrok pa na predzadnjem mestu v Evropi. Na primer: vzhodne države so uredile državnim potom, ker se ni sistem samoupravljanja tako razvil kot pri nas. Na Češkem je 70 odst. otrok v varstvu, na Poljskem 65 odst., v Franciji 60 odst., v Belgiji 58 odst., v Italiji 53 odst. itd. v Jugoslaviji pa 2,7 odst., nekoliko več v Sloveniji, kjer je v varstvu 3,4 odst. otrok. Poleg dolžnosti, ki smo jih sprejeli s sistemom samoupravljanja, smo hkrati tudi odgovorni za zdrav razvoj mladega rodu. Ne more biti vseeno, kakšen bo ta človek, ki bo prevzel naše delo in upravljanje, zato je nujno, da skrbimo zanj že od rojstva. O teh problemih je že večkrat razpravljala republiška in zvezna skupščina, izdala vrsto priporočil in resolucij, vendar je ostalo v glavnem pri starem. V ustavi, statutih je zapisano, kakšne dolžnosti so samoupravnih organov odnosno občanov in občini, kajti bilo bi protustavno v današnji družbi te dejavnosti urejati z državnimi zakoni.

pravi razumeli, da bo otrok zaželjen in da se bosta oba starša zavedala polne vzgojne in materialne odgovornosti do svojih otrok. V Ptuj in bližnji okolici imamo nad 400 mladih družin brez otrok. Res je, da na to vplivajo stanovanjske razmere, kakor tudi varstva dojenčkov. Ker najmanjši otroci potrebujejo več zdravstvene in osebne nege, so jasi zelo drage in celo predrage za današnjo družbo in za starše. Nikoli ne vprašamo, kje živijo ti otroci 2 leti, ko sta oče in mati zaposlena. Ali ne bi kazalo takoj začeti z varstvenimi oblikami v stanovanjskih blokih, v paselju? Varuhinje bi pogodbene z varstveno ustanovo ali krajevno skupnostjo prevzele to delo. Stroški varstva za takega otroka znašajo najmanj 8.000 din, ki naraščajo celo do 15 in več tisoč din. V občini imamo jasli v Kidričevem s kapaciteto 20 otrok. Samo družba prispeva za dojenčka letno 150.000 din, za otroka v vrtcu pa 54.500 din. Nujno je, da krajevna skupnost Ptuj skupaj s starši organizira tovrstne oblike varstva. Vrtci v Ptuju je že začel sprejemati otroke z dvema letoma, kar je velika pridobitev za zaposlene matere.

»Tednik« izhaja pod tem skrajšanim imenom od 24. nov. 1961 dalje na predlog Občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož. — Izaja zavod »Tednik«, Ptuj. — Odgovorni urednik: Anton Bauman. — Uredništvo in uprava Ptuj, Lackova 8 — Tel. 156 — St. tek računa: NB Ptuj 604-19-603-72 — Tiska časopisno podjetje »Mariborski tisk« — Rokopisov ne vračamo — Celoletna naročnina za tuzemstvo 1000, za inozemstvo 2000 din

TE DNI PO SVETU

Ob zaključku kairske konference nevezanih Mirovni program

V soboto ob 23. uri po krajevnem času so šefi nevezanih dežel s podpisom skupne deklaracije zaključili veličastno zborovanje, kakršnega Kairo še ni videl. Najvišji predstavniki 47 dežel in 11 dežel opazovalk so v svojih govorih, ki jih je svetovni tisk spremljal z največjim zanimanjem, obširno obdelali vsa pereča mednarodna vprašanja in skušali najti v duhu načel miroljubnega sožitja zanje primerno rešitev.

Naloga zgodovinarjev je, da oceni velikiški pomen kairskega zasedanja. Resnica pa je, da v svetu dandanes obstaja tesna povezanost in da naleti vsakršna krivica, storjena enemu narodu, na velikanski odmev drugod. Mir je nedeljiv, so ugotovili vsi govorniki, koeksistenca pa edina pravilna politika v današnjem času.

Seveda konferenca ni spregovorila samo na plenarnih sejah v kairskem vseučilišču. Prav tolikšnega ali celo še večjega pomena so bili drobni sestanki posameznih državnih poglavarjev in predsednikov vlad v dvoje ali troje, kjer so nekatera posebno pomembna vprašanja še podrobneje razčlenili. Taki sestanki so tudi okrepili dvostranske odnose med deželami.

Prav tako kakor že na beograjski konferenci leta 1961, so na zborovanju ugotovili, da pristaje nevezanosti ne povezuje nikakršni pakt ali zveza, kot bi to hoteli prikazati nekateri na Zahodu in Vzhodu temveč vera v mir in miroljubno reševanje sporov z miroljubnimi sredstvi, vera v človeško dostojanstvo ne glede na raso, vero in narodnost.

(konec na 3. strani)

Predsednik skupščine SRS je obiskal kmetijski kombinat

V sredo, 14. oktobra 1964, je bil na obisku pri Kmetijskem kombinatu Ptuj predsednik skupščine SRS Ivan Maček. Z njim so bili: sekretar OK ZKS Maribor Tone Kropušek, predsednik okrajne skupščine Maribor inž. Marko Kržišnik in predsednik komisije za družbeno nadzorstvo pri skupščini SRS inž. Karmelo Budihna.

Predsednik skupščine SRS Ivan Maček se je ob tem obisku zanimal za probleme, težave in uspehe Kmetijskega kombinata Ptuj. V razgovorih s predstavniki kombinata mu je direktor kombinata Janez Petrovič v glavnem opisal dosedanje razvoj kombinata, delo kombinata, načrte, uspehe in tudi težave na tem področju gospodarstva v pujski občini. Predsednik skupščine je razjasnil nekatera vprašanja in izrazil zadovoljstvo, da se je razvil kmetijski kombinat Ptuj v razsežno gospodarsko sklopo občine, čigar kolektiv si resno prizadeva, da bi svoje težke organizacijske celice čez meje ptuj in odgovorne naloge vestno in z uspehi izpolnjeval.

Kljub izredno neugodnemu vremenu si je ogledal predsednik skupščine nekaj obratov kombinata, predvsem pa ogromen obrat bekonske farne v izgradnji na Turnišču pri Ptuj, ki predstavlja za kombinat v Ptuj ogromne investicije ter veliko in odgovorno nalogo v zvezi s preskrbo z mesom.

Ob 17. uri je predsednik skupščine s svojim spremstvom zapustil Ptuj očividno zadovoljen nad uspehi in prizadevanji Kmetijskega kombinata Ptuj.

V. R.

V. J.

S SEJE OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS PTUJ

Kadrovska krepitev Zveze komunistov

V četrtek, 8. oktobra je bila pod predsedstvom sekretarja Janeza KOSTANJEVCA redna seja Občinskega komiteja ZKS Ptuj. Obravnavali so vprašanja kadrovskih priprav na občinsko konferenco ZKS in letne konference osnovnih organizacij ZKS ter o idejni in številni krepitvi Zveze komunistov v občini. Referat po obeh točkah dnevnega reda je imel organizacijski sekretar občinskega komiteja Anton ZAGAR.

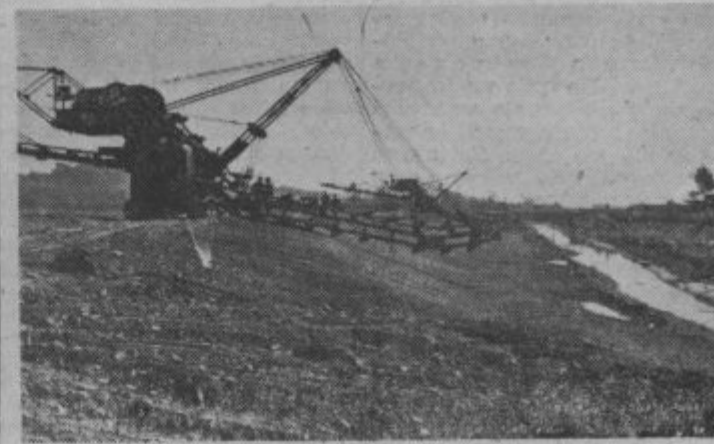
Občinski komite ZKS naj bo predvsem delovno telo

Iz analize na seji in razprave izhaja, da občinski komite v svoji delovni praksi uspešno uveljavlja načela sedanje vloge Zveze komunistov, ki zahteva večjo samostojnost v akciji. S tako prakso komite ni več v toliki meri organ, ki seznajanja osnovne organizacije in člane z linijo in načelno politiko Zveze, ki utrjuje disciplino do izvajanja sklepov, temveč forum, ki pomaga organizacijam pri izvajanju stališč in politike ob konkretnih nalogah. Ta sistema široko razvejan sistem samo-

upravljanja in najširše socialistične demokracije. Sedanja praksa in vodilna vloga ZK zahteva od občinskega vodstva tako delovanje, ki pogojuje najširšo aktivnost komunistov. V skladu s tem se je komite posluževal raznih oblik dogovarjanja, posvetovanj in razpravljanj o problemih in stališčih.

Na osnovi te vloge mora biti

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemeljska dela na odvodnem kanalu blizu naselja 5D 1, na delovnišču »Tehnoigradenj«.

Turistični teden

od 18. do 26. oktobra 1964

ob 10-letnici Turističnega društva Ptuj

SPORED TURISTIČNEGA TEDNA

NEDELJA, 18. oktobra ob 19. uri.

Slavnostna seja TD v sejni sobi Občinske skupščine Ptuj. Po slavnostni seji bo otvoritev turistične razstave in razstave pujskih slikarjev na magistratu (drugo nadstropje).

PONEDELJEK, 19. oktobra ob 19. uri.

Akademija TV v kinodvorani Ptuj.

Nastopajo pevski zbor, harmonikarska skupina, recitacije in folklorna skupina OKUD Milice Pavlič iz Varazdina.

SREDA, 21. oktobra ob 18. uri.

Razgovor o turistično gostinski dejavnosti v naslednji sezoni.

Razgovor bo v klubiški sobi hotela (sodelujejo: Stanovanjska skupnost Ptuj, Zavod za komunalno dejavnost Ptuj, Gostinsko podjetje Haloški biser Ptuj, Letovišče grad Borl in TD Ptuj).

PETEK, 23. oktobra ob 18. uri.

Občni zbor TD v sejni dvorani Občinske skupščine Ptuj. NEDELJA, 25. oktobra ob 15. uri.

Izlet v Podlehnik.

PONEDELJEK, 26. oktobra ob 19. uri.

V kinodvorani ptuj predavanje o Grčiji, spremljano s skioptičnimi slikami. Predaval bo prof. dr. V. Bohine.

Spored akademije Turističnega društva v Ptuj

v ponedeljek, 19. oktobra 1964, ob 19. uri v kinodvorani Ptuj

1. Pozdravni govor.
2. Alojz Gradnik: Prihod (recitacija).
3. Alojz Gradnik: Naša zemlja (recitacija).
4. 4 pesmi — izvajajo harmonikarji.
5. Meško: Slovenske gorice (odlomek).
6. Alojz Remec: Haloška kaplica (recitacija).
7. Koček: Zemlja (recitacija).
8. Pevski zbor.

Odmor.

Nastop folklorne skupine OKUD Milica Pavlič iz Varazdina.

N A P R O S A M O

- vodstva gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov ter
- uprave srednjih, nižjih in osnovnih šol, da bi organizirale množično udeležbo, zlasti
- za akademijo,
- za ogled razstave in
- za zaključno predavanje o Grčiji.

Za naklonjenost in razumevanje ter udeležbo se priporoča in vnaprej zahvaljuje.

ODBOR TURISTIČNEGA DRUŠTVA PTUJ

Velika pomoč zdravstvene službe v občini rekrutni komisiji

V času od 3. do 13. oktobra 1964 so bili v Ptuj v okusno pripravljene dvorane Narodnega doma nabori vojnih obveznikov letnika 1946, ki so končali s priznanjem zdravstveni službi v občini Ptuj, oddelku narodne obrambe pri občinski skupščini, tričlanski komisiji iz Maribora in s priznanjem samim rekrutom, ker so nabori v redu potekali in dosegli svoj namen.

Rekrutna komisija iz Maribora ni imela težkega dela. Zdravstvena služba v občini je predhodno pregledala vsakega posameznega rekruta in poskrbela za potrebne izvide ter svoje ugotovitve zabeležila na zdravstveni kartoni; en izvod tega je zadržala zase, drugega pa pripravila za oddelke za narodno obrambo in za enoto JLA, kjer bo posameznik odslužil svoj rok. Na tak način ima član rekrutne komisije — vojaški zdravnik pred seboj — to zdravstveno sliko rekruta ter glede na njo tudi lahko podpre rekrutovo željo, kje bi rad služil, ali pa mu svetuje, kje bo najlažje služil. Zdravstvena služba v občini Ptuj torej dobiva iz leta v leto boljši zdravstveni pregled nad mladimi in zato tudi lažje vpliva na zdravstveno preventivo in na usmerjanje v življenje na svojem območju.

Oddelke narodne obrambe pri občinski skupščini Ptuj je pripravil za rekrutno komisijo ostale potrebne podatke ter ugotovitve, ki so važne za rekruta kot za enoto JLA, kamor bo poslan na odslužitev roka.

Na rekrutni pregled, na prvo srečanje s komisijo iz JLA so

prišli samozavestni mladeniči, ki so takoj spoznali, da so jim člani komisije in uslužbenci oddelka za narodno obrambo naklonjeni. Sporazum z njimi je bil lahek in razgovor prisrčen. Izkazalo se je pri tem, da so vsi rekruti enotni v tem, da bi radi služili rok v tehničnih enotah JLA, kjer bi se seznanili s tehniko in se naučili upravljanja z njo, pa tudi v tem, da bi šli vsi radi čimprej v JLA. Nekateri so prizadeti, če morajo ponovno na rekrutacijo po primerni zdravstveni in fizični okrepitvi.

Marsikaj koristnega je vplivalo na samozavest in samozvestnost mladeničev letnika 1946. Večina med njimi je v poklicih, delajo v novem okolju in živijo v urejenejših razmerah, kjer se navzemajo marsičesar koristnega za življenje. Organizacije ZMS, ZKS, SZDL in razna društva, pa tudi predvojaška vzgoja, vsi skupaj so na mlade koristno vplivali. Večina med njimi je razmišljala o tem, kje bi naj odslužila vojaški rok. Svoje želje so komisiji celo napisali. Prav veselji so bili vsi skupaj, ko so odhajali po

končanem opravku iz dvorane v Narodnem domu.

Člani komisije so se, kot že uvodoma povedano, o rekrutaciji v Ptuj in Ormožu pohvalno izrazili v prid vseh, ki so pripravili rekrutacijo in se tudi potrudili, da je bil dosežen njen namen. Poleg vseh razveseljivih ugotovitev pa komisija ni mogla mimo ugotovitve o tistih haloških predelih, od koder so prišli na nabore fizično slabotnejši mladeniči. Ta mlada generacija še nosi sledove nekaterih nekdajšnjih slabih življenjskih razmer, ob katerih se še ves mladi rod ni mogel tako razviti, kot se razvijajo mladeniči na Ptujskem in na Dravskem polju ter v industrijskih centrih. Tamkajšnje razmere, osebna higiena, prehrana in ostalo omogočajo, da lahko mladi ljudje v svojem življenjskem razvoju prestopijo svoje vrstnike iz haloških predelov. Skupno delo in razvedrilo v enotah JLA izravna te razlike. Domov se vrnejo vsi večji in močnejši in sposobnejši za življenje.

VJ

Spravljanje sadja na Panora ml v Ptuj

DEŽEVJE ZADRŽALO TUDI OBIRANJE SADJA

V letošnji trgatvi jabolk v nasadih v Slovenskih gorah in po obratih v Halozah bo nabral Kmetijski kombinat Ptuj toliko sadja, da bo z njim vsaj v glavnem zadovoljili svoje odjemalce: ptujski trg, podjetje »Povrtno« Maribor, Kalnik in druge. Jablane bodo dale predvidoma vsaj 50 vagonov skupnega pridelka. Največ bo dala Panorama, Orešje, Grajena, Mestni vrh in Vurberg. Močno deževje zadnjih dni je zadržalo tudi pospravljanje sadja. Pred začetkom obiranja jabolk, so potrgali v Orešju na 7,5 ha hruške, ki so dale po hektarju 5

vagonov. Od jabolk bo največ jabolk sorte zlata parmena, jonatan, baumanova reneta in bobovec. Na njih se vseeno opazijo poškodbe po točli, ki je povzročila letošnejmu pridelku za 10 milijonov dinarjev škodo. Škropill so vsaj 12 krat, da so obvarovali pridelek pred različnimi boleznimi. V prvih dnevih trgatve jabolk so se spravljali v svoje skladišče ob Rogozniški cesti, kjer jih prebrazajo in sortirajo sedaj v deževnih dneh ter pripravljajo za transport k odjemalcem.

Stalno veliko povpraševanje po namiznem sadju zahteva tudi od

Kmetijskega kombinata Ptuj, da bo moral določiti več površin za sadjarstvo, predvsem za terasne sadonosnice in to vsaj 100 ha na Osojniku in 40 ha v Zavrču. V splošnem pa se obeta največji razvoj sadjarstva v predelih Slovenskih gor, kamor je prenesel kombinat svoje težišče sadjarstva. Nujna je tudi obnova breskvinih nasadov, poleg tega pa še povečanje nasadov jablan in hrušk.

Na vprašanja v zvezi s prednjim je dal potrebna pojasnila inž. Aleksander Kravos iz Kombinata.

VJ.

Kljub veliki zaposlenosti — aktiven družbeno politični delavec

Med mladimi redko srečamo ljudi, ki bi bili tako poživljajni in delavni v prostem času kot je FRANC GOLOB iz Slovenje vasi 65.

Kot kmetijski tehnik je zaposlen v KZ Hajdina, kjer je vodja proizvodnega okoliša v Slo-

venji vasi. Njegov delovni okoliš je precej velik, zato mora Franc večkrat delati tudi več kot 8 ur dnevno, vendar je kljub veliki zaposlenosti aktiven družbeno politični delavec. Je predsednik aktivna ZMS, predsednik osnovne organizacije RK Hajdina, predsednik sindikalne podružnice v KZ Hajdina, kjer je zaposlen in še blagajnik pri SZDL Hajdoše. Franc svoje funkcije dobro opravlja in se trudi, da bi bilo delo teh organizacij čimbolj aktivno in uspešno.

Med ljudmi je zelo priljubljen, saj ga vedno srečujejo prijaznega in nasmejanega.

Ker je pred kratkim praznoval življenjski praznik, mu iskreno čestitamo in mu želimo mnogo zdravja in sreče ter še mnogo uspehov pri študiju in pri sedanjem družbeno političnem delu!

SV

Drobne zanimivosti

Dobrodošla pozornost do mladih zakonskih parov

Zakonca, ki nista poročena več kakor šest mesecev, uživata v Monaku proti dokazilu 10 odst. popust v ceni za sobo. Mimo tega jima pripada prosta vstopnica za kazino, obisk jam in muzej.

Ali res tudi zasebno gostinstvo?

Po dolgotrajnem resenju argumentov »za« in »proti« zasebnim gostiščem kaže zdaj, da se bodo vrata zasebnemu gostinstvu vendarle odprla. Zdi se, da je zmaga pametna uvidevnost glede potrebe, da se ustvari široke možnosti razmaha zasebnih pobud v gostinstvu, ki je lahko zelo koristna, poslovno-tehnično poceni in zato gospodarna.

Mi smo o tem že pisali in objavili, da bo vprašanje rešeno s posebnimi predpisi. To je zdaj na dobri poti: ZIS je namreč osvojil predračun osnovnega zakona o gostinski dejavnosti. S tem se bomo pozabavali, ko nam bo znan uradni tekst predračuna s komentarji, tokrat bi omenili samo to, da se z gostinstvom lahko bavijo tudi občani na podlagi osebnega dela in sredstev za delo oziroma na podlagi zakupnega odnosa.

Za predmet zasluži širše pozornosti, dokazuje okolnost, da je o njem razpravljala Stalna konferenca mest.

F.F.

Kadrovska krepitev zveze komunistov

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zaradi tega bo pri kadrovanju nov obč. komite treba upoštevati predvsem to, da bo delo v komiteju zahtevalo celotnega človeka in njegovo polno angažiranost, zato bo vsak lahko opravljal poleg te funkcije največ še 2 do 3 druge vzporedne dolžnosti. Smeje je treba vključevati v družbeno aktivnost mlajše člane in to postopoma, da se bodo ob tem vzgajali in usposabljali tudi za odgovornejše dolžnosti.

Po enakih načelih naj potekajo tudi kadrovske priprave na letne konference osnovnih organizacij ZKS, ki morajo biti končane v decembru t.l. Za sekretarje osnovnih organizacij naj bodo izvoljeni najposposobnejši člani, ki pa ne smejo biti preobremenjeni z drugimi dolžnostmi, ker se bodo, le tako lahko polno posvetili delu v organizaciji. To načelo smo postavljali že več let, vendar ga nismo vedno dosledno upoštevali.

Pri izboru kadrov, tako za občinski komite kot za sekre-

tarje osnovnih organizacij, je treba upoštevati predvsem sposobnost in kvaliteto človeka, ki bo lahko uspešno vodil in usmerjal aktivnost komunistov. Čeprav socialnega sestava ne smemo zanemarjati, vendar določnjakarsko ne smemo gledati na to, ker kadrovanje po socialnem sestavi, samo zaradi socialnega sestava lahko kvaliteto dela več škoduje kot koristi.

Idejna in številčna krepitev Zveze komunistov

Podatki zadnjih let kažejo, da se Zveza komunistov v občini številčno ne krepi v skladu s splošno družbeno aktivnostjo in rastjo mladih kadrov, ki se uspešno uveljavljajo na vseh področjih. Res je, da sedanja vloga ZK v družbeni praksi zahteva od člana drugačne kvalitete, mnogo več samoiniciativnosti in poslušna za vsakodnevno spremljanje in analiziranje družbene prakse. V sedanjih pogojih ni dovolj, da član ZK samo tolmači in propagira načelo politiko ZK in izvaja samo tiste naloge, ki mu jih nalaga organizacija. V današnjih pogojih mora vsak član na podlagi načel programa in statuta ZK samostojno zavzemati stališča v konkretnem samoupravnem organu ali okolju, kjer deluje kot član socialistične družbe.

Ceprav so naloge komunistov danes težje, ni to razlog, da se organizacije zaradi tega ne bi mogle številčno krepiti. Vzrok za to je treba iskati v neaktivnosti članov, ki se izživljajo na sestankih organizacije, navzven pa njihovega družbenega udejstvovanja ni čutili. Vrsti osnovnih organizacij je, ki so vase zaprte in ne vidijo, da v sedanjih družbeni praksi sodeluje mnogo več, predvsem mladih ljudi, ki jih ne znajo usmerjati in pridobivati. Področje in mesto aktivnosti komunistov je predvsem v vseh oblikah in sistemih samoupravnih teles. V njih naj bo vsebina politične aktivnosti vedno usmerjena tako, da bo pogojevala načrtno idejno krepitev in številčno večanje Zveze komunistov. Vprašanje sprejemanja v ZK je danes predvsem vprašanje vsebine dela in aktivnosti komunistov. Realno številčno večanje Zveze je pogojeno samo z idejno družbeno-politično aktivnostjo izven ZK.

Tako kot je sprejemanje v ZK vsebinsko vprašanje dela, je tudi kaznovanje članov in kaznovanja politika globoko vsebinsko vprašanje delovanja komunistov. Podatki in analize kažejo, da kaznovalna politika v osnovnih organizacijah ni vredno realna, zato ne doseže svojega vzgojnega namena. To potrjuje tudi dejstvo, da je prav v tistih osnovnih organizacijah, iz katerih celotno dobro delujejo, izrečenih najmanj kazni, izključitev ali primerov izstopanja.

Povezano s splošno predkondresno aktivnostjo komunistov je potrebno, da osnovne organizacije globlje razpravljajo tudi o teh vprašanjih.

(Konec prihodnjič)

Popoldne skrbijo zaposlene matere za svoje malčke, dopoldne pa opravljajo naloge na delovnih mestih

Vso skrb vzgojnim in varstvenim vprašanjem

(Nadaljevanje s 1. strani)

Letos smo tudi povečali kapaciteto varstvenih prostorov za 100 otrok. Na Bregu je zgrajen nov vrtec, Osojnikova šola je preurejena v varstveno ustanovo. Ta teden je začel posloovati tudi vrtec v Majšperku, kar sta soomogočili delovni organizaciji KONUS in Volnenka. Pojavlja pa se vprašanje stroškov varstva v vrtcih. V ptujskem vrtcu je večina otrok, katerih starši zmorejo celotne stroške, niso pa vključeni v otroci, katerih starši tega ne zmorejo. Če dve leti se sprašujemo, kdo bo kril razliko do ekonomske cen in zato matere tudi svojih otrok ne vključujejo v varstvo. Kapaciteta varstvenih ustanov je v občini 330, v varstvu pa je 305 otrok. V vrtec na Bregu in v Ptuj bi lahko sprejeli še 30 otrok. Samo predšolskih otrok pa je v varstvu 2,7 %. V občini je 9.300 predšolskih otrok. Zaposlene matere imajo 2.250 otrok, ki bi potrebovali dopolnilne družinske vzgoje. Poleg tega pa potrebujejo ostribo in vzgojo še otroci: 230 otrok iz družin, kjer starši zanemarjajo vzgojo; 460 otrok staršev alkoholikov; 560 otrok bolnih staršev in 370 otrok z enim roditeljem. Ko bodo vse krajevne skupnosti poslane tozadevna poročila, bomo ugotovili še večje število teh otrok. Ze iz tega je razvidno, da bomo morali urejevati varstvo tudi na področju. V občini Ptuj še nismo začeli urejati načrtnega varstva šoloobveznih otrok. Nekateri šole so delno uredile prostore za otroke, ki se vozijo, in v Ptuj je pri vzgojni ustanovi zavetišče za šoloobvezne otroke. Vsekakor pa se že kaže potreba, da je varstvo teh otrok ob šoli ali da ima šola vsaj pedagoško vodstvo in da skrbi za program varstva v teh oddelkih. Od 10.530 otrok zaposlenih staršev, 430 šoloobveznih otrok potrebuje varstva nad 400 vozačev, 2.100

otrok z enim roditeljem, 560, katerih starši zanemarjajo vzgojo, 790 otrok iz družin bolnih staršev, 1130 otrok staršev alkoholikov. Imamo pa tudi 80 rejčkov in 126 pastirkov, ki so potrebni posebne družbene skrbi in vzgoje. Predšolska vzgoja postaja že nujno potrebna, ker omogoča otroku širšo razgledanost, ker bo le tak lažje v šoli napredoval. V nekaterih državah je predšolska vzgoja že obvezna. Pri nas bi morali ustanovljati pripravljajalne razrede. Vse to pa bomo dosegli, ko bomo šolam omogočili večjo materialno bazo, odnosno boljše delovne pogoje otrokom v šoli. Šole v naši občini so v slabem stanju, potrebne večjih adaptacij in popravil, potrebe so po novogradnjah, manjka 120 predmetnih učiteljev, manjka učnih pripomočkov, boljše opreme, kar bo vplivalo na učenje in življenje v šoli kakor tudi na zdravstveno stanje učencev. Vsako podjetje, ustanova, modernizira svoje delovne in poslovne prostore, le v šolah v tem pogledu še zelo zaostajamo. Potrebe v občini so res večje od možnosti, vendar pa tudi ne vrednotimo dovolj vzgojnega dela, ki je eden od važnih pogojev za razvoj mladih proizvajalcev. Naš šolarček je z delom zelo obremenjen, saj znaša tedenska obveza celo 50 ur učenja in več, vendar smo zaradi tega dolžni pravilno organizirati otrokov prosti čas, v njegovo življenje vnašati tudi veselje in počitek. Svobodne aktivnosti omogočajo otrokom širšo razgledanost, ga intereso usposablja in bogatijo razvoj otrokove osebnosti. Zaradi navedenih težav ne moremo razvijati teh dejavnosti. Premalo se tudi vprašamo, kako živijo prosvetni delavci na vasi, ki je brez urejene prehrane in celo prosvetne delavke so brez urejenega varstva za svoje otroke. Večina učiteljev uči dopoldne in popoldne.

Premalo sodov

Nekoga dne v prejšnjem tednu sem opazoval, kako so na odkupni postaji KZ v Juršinih vinogradnikih plezali na tovarnjake, ki so pripeljali vinske sode za most, in se kosali, kdo bo dobil večje in več sodov, kajti vsak bi rad odpeljal nekaj sodov za most. Ker pa teh zadržev, ne zmoro toliko, da bi jih lahko poslala na vsako odkupno postajo po nekaj tovarnjakov hkrati in dnevno, je za sode stiska.

Odkup mošta je doslej potekal zelo hitro, predvsem pa točno. Kakor sem zvedel, so nekateri vinogradniki most preveč sladili in so zato prejeli slabše plačilo, kajti to baje spada h glučiji.

Kakor je videti, bodo letos vinogradniki prodali precej mošta, ki je letos tudi precej kakovosten, zato pa so tem nižje cene, ki tistim, ki so trto nadvse dobro in skrbno negovali, ne bo poplačala čela. Ti se upravičeno jezijo in hudujejo nad trgovino ter gostinstvom, ki se bogato okorišča na račun pridelovalca.

Bezjak Jože

P. S. uredništva:

V zvezi s cenami letošnjega vinskega mošta je bilo precej vprašanj, vendar smo šele sedaj v stanju objaviti njihovo višino. Doslej je to bila »skrivnost« vin-skih trgovcev. Letos veljajo torej za vinski mošt naslednje odkupne cene: sortni 7,5 din za sladkorno stopnjo, pridelan v kooperaciji 8 din; mešan 6,5 din, pridelan v kooperaciji pa 7 din za sladkorno stopnjo.

Program radia Ptuj

Nedelja, 18. 10. 1964

10.30 - 10.45 kratka domača poročila, 10.45 - 11.00 reklame in obvestila, 11.00 - 11.15 razprava o krajevni skupnosti, 11.15 - 11.30 priprave na volitve v krajevne odbore SZDL, 11.30 - 11.40 kmetijska oddaja, 11.40 - 11.55 srečanje humoristov, 11.55-12.00 obvestila, 12.00 - čestitke poslušalcev.

Torek, 20. 10. 1964

15.15 - kratka domača poročila, 15.25 - 15.45 sport in glasba iz disko-teke, 15.45 - 16.00 reklame in obvestila.

Četrtek, 22. 10. 1964

8.00 - 8.10 kratka domača poročila, 8.10 - 8.25 mladinska oddaja, 8.50 - 9.00 reklame in obvestila, 15.15 - 15.25 kratka domača poročila, 15.25 - 15.50 mladinska oddaja, 15.50 - 16.00 reklame in obvestila.

Trgovske izložbe vsega ne povedo

Izložbe obratov trgovskih podjetij so v Ptuj in na podeželju nekako stalno priročne razstavišče. Po vseh predmetih, ki so tam razstavljeni, bi naj dobili potrošniki iz mesta in s podeželja vtis, kako je zaskrbljeno za ali drugo trgovsko podjetje za potrošnike, katerih firm izdelke smatra kot kvalitetne in odgovarjajoče potrebam in gospodarski moči svojega poslovnega območja in končno, katere izdelke smatra kot izrednost za svoje potrošnike ter lahko jim poskuša ustvariti vtis, da jih hoče za zmerno kupnino čim bolj razveseliti.

Pri vprašanju ptujskih izložb bi morali najprej ugotoviti, katere izložbe smemo smatrati kot »razstavišča«, katere kot svetlobni prostor z dodatno funkcijo izložbe in katera kot izložbena okna, v katerih lahko ostanjejo predmeti, ki jih nihče ne vidi niti ne gleda.

Na splošno moramo priznati, da so podjetja, ki imajo v Ptuj svoje trgovine, že precej storila, da bi bile njihove izložbe pravo razstavišče. Kdo pride v Ptuj, je presenečen nad ugotovitvijo, da v ptujskih ulicah in na trgih ni več sledu ozkih in temnih trgovskih lokalov in izložb, ker so jih preuredili in imajo sedaj sodobnejše in širše svetlobne stene in skupno z njimi izložbe večjih dimenzij. Dalje presenečeni obiskovalci Ptuj, da je mreža ptujskih trgovskih podjetij še vedno precej raz-

tegnjena in da še Ptuj ni zgradil velike trgovske hiše, ki bi ustvarila vtis, da so manjši trgovski bloki le še trdovratni ostanek stare trgovine različnih lastnikov. Trg mladinskih delovnih brigad v Ptuj je v trgovskem središču, od koder dosežete z nekaj koraki večje lokale trgovskih podjetij »Izbira« (Zlatorog, Jelen, Mavrica, trgovina s perilom); »Merkur« (Veleblagovnica, Dom, Biserka, Tehnika); »Panonijska« (Samopostrežba, Elegant, Kovina, Slavica), Peko, Naprijed, Varteks, Knjižarna in papirnica MK, Planika, Alpina, Konus itd. Ostale poslovne stene trgovskih podjetij najdete ob ostalih ptujskih trgih (Titov trg, Hrvatski trg, Slovenski trg in Srbski trg) ter v raznih ulicah (Trstenjakova, Bezjakova, dr. Jožeta Potrča, Prešernova, Miklošičeva).

Izložb, ki bi jih lahko smatrali kot »razstavišča« je v Ptuj več. V njih lahko najdete ob raznih praznovanjih (JLA, razne organizacije in društva) fotografije in razne razstavljene predmete (Veleblagovnica, Varteks, Peko, »Tehnika« Merkur, »Zarja« Merkur itd.) Ostale izložbe služijo po svojemu namenu. Je še nekaj manjših izložb. O njih več pozneje.

Najznačilnejše za ptujske izložbe je, da najdejo kupci v njih marsikaj, česar v svojem kraju ne opazijo. V nekaterih izložbah je skoraj preveč vsega. Ponekod

izgubite vtis, da gre predvsem za svetlobni prostor; z raznimi razboženimi izdelki so si vzeli vso svetlobo. V nekaterih izložbah je preveč poudarka, da imajo vse zelo poceni, drugod, da je vse le za praznik, pa zopet, da dobijo v trgovini vsega, kar jim srce poželi. Malokje je nazorno prikazana uporabnost razstavljenega blaga ali predmetov, posebne lastnosti blaga, trpežnost itd. Zlahka ne najdete slike podjetja, čigar blago ali izdelke prodajajo. Nikjer ni slike okolja, v katerem nosijo ljudje te izdelke ali jih rabijo. Ni slik, niti napisane komentarja.

Po izložbah sodeč bi morali potrošniki vse poznati in vse vedeti. Če jih kaj zanima, se pač morajo potruditi v trgovino in povprašati o tem in onem ljubeznive prodajalci.

Nove cene za črni kruh

Začeni s prejšnjim torkom, 13. oktobrom t. l. so začele veljati na območju občine nove cene za črni kruh, ki stane sedaj

V zvezi s to podražitvijo za 2 din pri kg je potrebno določeno pojasniti. Ob podražitvah nekaterih artiklov široke potrošnje po ukrepih ZIS v letosnjem juliju se je podražil črni kruh na območju občine Ptuj za 8 din (od 76 na 84 din), beli pa za 24 din (od 96 na 120 din). Zvišanje pri črnem kruhu je bilo torej v primeri z zvišanjem cen belega kruha nesorazmerno malo in je bila novo določena cena za črni kruh na območju občine Ptuj najnižja v Sloveniji.

Na ptujskem območju kupujejo potrošniki v glavnem črni kruh — 70 %, belega pa vključno s pecivom le 30 %. Ta ugotovitev je važna zaradi tega, ker je od tega razmerja v trenutni situaciji odvisen dohodek pekarskih obratov v Ptuj podjetja »Vinko Reš«, ki je utrpelo v tem času po podražitvi, vendar v Ptuj preizkusi, okrog 7. milijonarjev primanjkljaja. Pov-

šanje cen kruha za 2 din bi sicer samo ne moglo izravnati te razlike, če ne bi istočasno uspelo doseči znižanja rabata pri maloprodajalcih od 7 na 3 % in če ne bi uspelo doseči znižanja prevoznih stroškov.

Črni kruh tudi po tej drugi podražitvi v Sloveniji ni nikjer cenejši, pač pa je bil doslej v ptujski občini. Organi občinske skupščine za kontrolo cen so na to podražitev morali pristati, ker bi sicer prišlo zadržanje »Vinko Reš« v nemogoč položaj in je sploh vprašanje, kako bo pokrilo primanjkljaj, ki je nastal doslej v že omenjeni višini 7 milijonov dinarjev.

Na zgoraj navedeno ceno 86 din za kg črnega kruha bo moč pribiti samo stroške prevoza, ki znašajo 1 din po kg za do 4 km oddaljene prodajalne kraje, in od 1 do 5 din po kg za prodajalne kraje, ki so oddaljene nad 4 km od pekarnice.

Cena belega kruha in peciva ostane še nadalje na dosedanji višini.

Priporočila sindikatov ptujske občine

Letos so se sindikati ptujske komune že dvakrat lotili proučevanja problemov in položaja delavske družine in zadovoljevanja njenih potreb. Na sedmem plenumu Občinskega sindikalnega sveta Ptuj 27. marca 1964 je bil analiziran položaj delavske družine, problem družbene prehrane, vprašanje varstva otrok in delovni pogoji žene. Sprejeta je bila vrsta priporočil, kako v komuni in v delovnih organizacijah reševati probleme. Po nekaj mesecih je bil zabeležen le majhen premik v uresničevanju stališč in priporočil plenuma občinskega sindikalnega sveta. V sled tega je bilo sklicano skupno posvetovanje predsednikov sindikalnih podružnic in delavskih svetov 9. oktobra 1964 v Ptuj, na katerem so ponovno proučili probleme, s katerimi se srečuje delavska družina, predvsem pa so razpravljali o problemih otroškega varstva. Razprava, ki se je razvila na VII. plenumu ObSS, a kasneje v sindikalnih podružnicah, je bila končana na skupnem posvetovanju, izoblikovana so bila stališča sindikatov in sprejeta priporočila, ki so te dni predložena Skupščini občine Ptuj, krajevnim skupnostim in delovnim organizacijam.

Priporočila Skupščini občine Ptuj

Skupščina občine Ptuj naj prouči možnosti za ustanovitev posebnega sklada za financiranje otroških varstvenih ustanov, otroških jasli, vrtcev in šolskih kuhinj. Iz tega sklada bi črpali tudi sredstva za investicije za te ustanove, razen za šolske kuhinje.

V sklad bi naj prispevale gospodarske organizacije in proračun Skupščine občine Ptuj.

Pri nadaljnjem stanovanjski graditvi v Ptuj in drugje naj se upošteva potreba po otroško-varstvenih ustanovah, v večjih stanovanjskih blokih pa dnevnih prostorov za varstvo otrok.

V sedemletnem planu bo treba predvideti razvoj varstvenih oblik tudi na podeželju. Sedemletni razvoj otroškega varstva naj bo sestavni del gospodarskega razvoja v občini. Tudi šolam je potrebno zagotoviti boljše materialne pogoje.

V statutih krajevnih skupnosti naj se določijo materialni odnosi med občno, delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi, da bodo zagotovljeni pogoji za delovanje krajevnih skupnosti za zadovoljevanje potreb družin.

Gradnji obrata družbene prehrane v Ptuj naj se posveti vsa skrb in naj v tej akciji enotno s Skupščino občine Ptuj sodelujejo družbeno-politične organizacije in zainteresirane delovne organizacije. V prvi fazi priprav za gradnjo obrata družbene prehrane naj se da podatek združevanju potrebnih sredstev.

Obrat družbene prehrane v Ptuj naj bi bil zgrajen v takšni zmogljivosti, da bi zadovoljeval potrebe članov delovnih kolektivov, vajencev, dijakov in vseh ostalih abonementov; ki se sedaj hranijo v gostinskih obratih.

Priporočila krajevnim skupnostim Ptuj, Kidričevo in Majšperk

V Ptuj in v ostalih gospodarskih središčih v občini se naj nadaljuje graditev otroških igrišč, posebno v novih stanovanjskih naseljih. K temu naj bi pritegnili delovne organizacije in občane v čim večjem številu. Obstojča igrišča bi

morali vzdrževati skrbneje kakor do sedaj.

Hišni sveti naj prostore za varstvo otrok primerno opremiti in v okviru hišne skupnosti organizirajo varstvo za otroke svojih stanovalcev.

Priporočila delovnim organizacijam

Gospodarske organizacije naj proučijo vse možnosti združevanja sredstev v skupen fond pri Skupščini občine Ptuj, iz katerega bi se naj finansirale varstvene ustanove za otroke, otroški vrtci, jasli in šolske kuhinje. Pri tem naj imajo v evidenci otroke članov delovnih kolektivov in tistih, ki nimajo zadostnih sredstev za svoje otroke v varstvenih ustanovah.

V urejanje družbene prehrane spada tudi prehrana otrok, predšolskih kakor šoloobveznih. Sem vključujemo prehrano v varstvenih ustanovah in šolskih kuhinjah, ki bi naj svojim abonementom — otrokom dajale tudi tovrstne obroke — enolončnice. Del teh skrbí naj bi prevzele delovne organizacije v šolah, nad katerimi imajo patronat.

Delovni kolektivi naj z vso resnostjo začnejo uvajati družbeno prehrano za svoje člane, pa tudi za njihove družinske člane, predvsem za otroke. Zaradi tega naj delovne organizacije združujejo sredstva v skupni fond pri Skupščini občine Ptuj za zgraditev in ureditev sodobnega obrata družbene prehrane v Ptuj.

Delovne organizacije, ki zapošlujejo žensko delovno silo v nočnih izmenah, naj proučijo možnosti in čimprej najdejo načine premestitve nosečih žen in mater do enega leta starosti z nočnega dela. Ta ukrep bo vsekakor v korist materinega oziroma proizvajalčnega in otrokovega zdravja, razen tega pa velja korist delovne organizacije.

Po rezultatih ankete Občinskega sindikalnega sveta Ptuj je stanovanjski problem med najbolj perečimi. Delovne organizacije naj v bodoče bolj sistematično in z večjo odgovornostjo skrbijo za reševanje stanovanjskih problemov članov delovnega kolektiva. Izdela naj se dolgoročni program stanovanjske izgradnje.

Važen činitelj za povečanje produktivnosti je strokovna izobrazba delavcev. Kvalifikacijska struktura v občini je nezaželeno, saj je 40 % zaposlene delovne sile nekvalificirane, od tega 10 % žena.

Delovni kolektivi bi naj organizirali tečaje in seminarje za strokovno usposabljanje delavcev na delovnih mestih, kajti pri tem bi se izboljšali tudi materialni položaji družine, sočasno pa se z izobraževanjem dviga zavest in kulturni nivo delavca. Dviga se produktivnost in storilnost ter hitreje razvijajo socialistični družbeni odnosi.

V občini Ptuj je le ena delovna organizacija, ki ima socialnega delavca. Večje delovne organizacije bi naj proučile možnost za štipendiranje in pozneje nastavitve socialnih delavcev.

Z organizacijo te službe bi v delovnih organizacijah odpadla marsikatera nevarnost, razni problemi iz tega področja pa bi se reševali neposredno.

Plenum Občinskega sindikalnega sveta Ptuj in zbor predsednikov sindikalnih podružnic in delavskih svetov

★

Humor

— Pomisli, kakšna nesreča! Tega ne bom preživel. Izgubil sem vstopnico za nedeljsko tekmo! Imel sem jo v osebni izkaznici.

— Na telefonu v Arabiji:
— Je tam harem? Prosim, interno 392.
— Najkrajša naloga na naslov »Moja babica«:
— Moja babica je umrla.

— Povej mi Peter, če takole popivaš v nedeljo, ali lahko potem v ponedeljek delaš?
— Ne vem, še nisem poskusil.

— Pacient specialistu za oči:
— Pred očmi vidim stalno migetajoče pike.
— Zdravnik mu predpiše očala.
— Je zdaj bolje, ga vpraša pozneje.

— Kako da ne! Zdaj vidim migetajoče pike mnogo razločnejše!
— Je res, da Marička z možem slabo živi?
— Res, zato pa živi z drugim dobro...

Mirovni program

(Nadaljevanje s 1. strani)

Resnica je, da so nekateri govorniki skušali tudi dokazati, češ da more obstajati miroljubna koeksistenca med deželami in razvoju in imperialističnimi silami samo tedaj, ko se bodo prve lahko postavile po robu z enako močjo. Vendar ta prevelika »bojevitost«, četudi dokaj podprta z dokazi, pri večini ni pridrila, saj bi minirala osnovna načela o miroljubnem sožitju med državami z različnimi družbenimi redi, ki edina morejo rešiti svet vojne katastrofe.

Priznanje načel aktivne koeksistence nujno vključuje tudi težnje po nacionalni svobodi, enakopravnosti, medsebojnem spoštovanju, enakopravnem sodelovanju in popolni neodvisnosti. Razumljivo je, da je konferenca tudi soglasno zahtevala, naj načela aktivne koeksistence kodificirajo. Prav tako je soglasno sprejela predlog predsednika Nasera, naj zaključno deklaracijo, ki obdeluje načela sožitja, predlože Organizaciji afriške enotnosti, vseafriški organizaciji, in predlog predsed-

nika Tita, naj deklaracijo predlože Generalni skupščini Združenih narodov.

Mir je največja želja človeštva, zato je v tem duhu nujno reševati vsa trenutna mednarodna žarišča. Odstraniti je treba ostanke hladne vojne in se pomeniti o nadaljnji razorožitvi, o odstranitvi siromaštva in brezna, ki deli siromašne od bogatih. Mir mora torej sloneti na enakopravni gospodarski podlagi, ker se je le tako mogoče zanesljivo znebiti vseh oblik političnega gospodstva.

Seja zveznega izvršnega sveta

Lov ni več privilegij

Beograd, 15. oktobra (Tanjug).

(Po »Večeru«)

— Osnovni načrt zakona o bankah in kreditnih zadevah in osnovni načrt zakona o Narodni banki Jugoslavije sta bila predmet zelo obširnega proučevanja

Ostali dogodki

(Nadaljevanje s 1. strani)

Oči več milijonov ljudi vsega sveta so te dni uprte v Tokio, na prizorišče 18. olimpijskih iger modernega časa. V tem času je konferenca nevezanih držav v Kairu z uspehom opravila svojo nalogo in s svojimi zaključnimi dokumenti utrla pot nevezani politiki močnejše kot kdaj koli doslej.

● TROJICA V VESOLJSKI LADJI

In prav v času, ko padajo v Tokio stari svetovni rekordi in lahkoatletskih panogah in v plavanju, so sovjetski izvedenci za vesoljske polete dosegli nov, za razvoj znanosti in za prodiranje v vesolje izredno pomemben rekord.

V ponedeljek ob pol enajstih po moskovskem času so izstrelili v vesolje vesoljsko ladjo s tremi člani: zdravnikom Borisom Jegenrovim (27 let), pilotom Vladimirom Komarovim (37 let) in znanstvenikom Konstantinom Feoktistovom (38 let). V torek ob 10.47 po moskovskem času je ladja s potniki srečno pristala. Pogumnim astronautom pripravljajo v Moskvi veličasten sprejem.

Vesoljska ladja je obletela Zemljo za 90.1 minute. Največja oddaljenost od Zemlje je znašala 409 km, najmanjša pa 178 km. Podatke iz ladje je posadka pošiljala po radijskih valovih frekvence 143.625, 17.365 in 18.055 megaciklov.

Ni dvoma, da bodo v Moskvi kmalu objavili rezultate znanstvenih ugotovitev dveh sovjetskih znanstvenikov, ki sta prvič doslej poleg pilotov poletela v vesolje. Kakor so v Moskvi sporočili, je bila njuna naloga predvsem v tem, da ugotovita delovanje vesoljske ladje na veččlansko posadko in delovno sposobnost skupine med polotom, opravi fizične in tehnične meritve v razmerah vesoljskega poleta in ugotovita

zdravniške in biološke spremembe v pogojih daljšega poleta v breztežnem stanju.

Razumljivo je, da je največji uspeh sovjetske znanosti, ki je hkrati tudi velik uspeh svetovne znanosti kot celote, vzbudil po svetu veliko zanimanje. Pot za nove podvige pri prodiranju v vesolje je s tem še bolj odprta.

● JAVNA OCENA

Konferenca na vrhu nevezanih dežel v Kairu je s svojo odločitvijo, da kongresni premier Combe ne sme sodelovati na sestankih, temveč kvečjemu predsednik Konga Kasavubu, javno obsodila Combejevo kolonialno igrjo, sklep vlade ZAR, da Combejevo letalo ne sme pristati na egiptovskem ozemlju, pa je samo še dodal piko na l.

Bilo bi odveč ponavljati stare ugotovitve, da si Combe s svojimi »miroljubnimi izjavami« po prevzemu vladnega krmila ni pridobil zaupanja protin. Njegov boj z plačanci niti nitrangem uporu je pokazal, da namerava prav tako kakor svoj čas s silo uvesti strahovlado in likvidirati vse, ki se upirajo njegovi kolonialni igri. Razumljivo je, da je konferenca s svojo odločitvijo tudi posredno ošibala vse tiste, ki Combejevo politiko podpirajo.

● PREDSEDNIK TITO OBISCE CIPER

Predsednik Tito je ostal po končani kairski konferenci nekaj dni v Kairu kot gost predsednika Nasera. Ko se bo vračal domov, se bo spotoma ustavil na Cipru na povabilo predsednika Makariosa. Tudi te dni bo uporabil za bogato izmenjavo mnenja s tamkajšnjimi voditelji in za seznanjenje s položajem.

večaršnje seje ZIS, ki ji je predsedoval Petar Stambolić. Obstojči bančni in kreditni mehanizem se bo prilagodil spremembam v našem gospodarskem sistemu in posebej se spremembam na področju razširjene reprodukcije.

V popoldanskem delu seje je ZIS proučeval načeloma in v podrobnosti osnovni načrt zakona o skladu zveze za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in krajev.

Na večeršnji seji ZIS so poudarili, da postaja vloga bank, bančnega in kreditnega sistema v današnjih pogojih veliko pomembnejša in odgovornejša. Z aktivnostjo bank je treba sredstvom družbene reprodukcije omogočiti svobodno tokova, da jih bo moč učinkovito uporabiti, zagotoviti osnovne odnose v proizvodnji in razdelitvi, ki sta določeni s plani, prav tako pa ustvariti tudi pogoje za reševanje drugih podobnih vprašanj.

Zvezni izvršni svet je sklenil med drugim tudi, da je treba izplačati dopolnilno nadomestilo gospodarskim organizacijam in ustanovam, ki se ukvarjajo s proizvodnjo pšenice ali jo odkupijo.

Jejo od individualnih kmetijskih proizvajalcev. To nadomestilo se izplača za prodane količine pobliženim podjetjem za promet z žitaricami na veliko ali direktno za prehrano za kakovost pod težo 70 hektolitrov.

S tem zakonom namenjajo ustvariti pogoje in zagotoviti perspektive za razvoj lovstva kot specialne gospodarske in športne panoge, ki bo večala lovno bogastvo skupnosti in nudila vse širše možnosti delovnim ljudem, da se bodo množično ukvarjali z lovom kot športom in rekreacijo.

Z določili tega zakona bi bila pod določenimi pogoji zagotovljena pravica do lova vsem državljanom ne glede na to, ali so člani lovskih društev ali ne. Najvažnejše pravice pri izvajanju določenih politik v lovstvu dobi komuna kot osnovna družbenopolitična skupnost.

Predvideno je tudi, da s lovišči gospodarske organizacije, ki imajo pogoje za strokovno gospodarjenje, za razvoj lovnega gospodarstva (proizvodnja divjadi, lovni turizem itd.) in za napredek lovstva, prav tako pa tudi organizacije, ki jim lovstvo služi v znanstvenih, poučnih in podobnih namene.

Novost v osnovnem načrtu novega zakona je določilo, po katerem dobi uleto ali poginulo divjad in trofeje organizacija, ki gospodari z loviščem, in ne lovec kot doslej. Razumljivo pa je, da bo lovec moral odkupovati divjad po splošnih predpisih o trgovini. Načrt zakona na novo določa tudi lovaške za lovno gospodarstvo celote, ki omogoča racionalno in ekonomično gospodarjenje v lovstvu. Pod nadzorstvom je razumeti ne samo gojitve, zaščite lova in uporabo divjačine, ampak tudi urejanje in vzdrževanje lovišč, kar je obveznost organizacij, ki gospodarijo z lovišči.

Strojno spravljane silaze pri kmetijskem kombinatu Ptuj

Kratke iz tednikov sosednih občin

Domače NOVICE

Avtomatska telefonska centrala pri Lenartu

V Lenartu v Slovenskih gorah je že montirana avtomatska telefonska centrala s 160 možnimi priključki. Ko bo montiran še povezovalni kabel s centralo v Mariboru, kar se bo zgodilo, kakor predvidevajo, še v tem mesecu, bo centrala začela obratovati.

Tako bodo odslej na območju okraja Maribor 4 pošte avtomatizirane. Pa tudi sicer je telefonija na tem območju zelo slabo razvita. Na 100 prebivalcev odpade le 1,1 telefona in je to, če to primerjamo npr. s Švedsko, kjer imajo na 100 prebivalcev 40 telefonov, zelo slabo.

Stroški avtomatske telefonske centrala v Lenartu bodo znašali okrog 6 milij. dinarjev. (Domače novice, 8. okt. 1964.)

VIJESTI

Tovarna krmil v poskusnem obratovanju

Tovarno krmil perutninarne farne »Koka« iz Varaždina so spustili v poskusno obratovanje. Ko bo polno obratovala, bo proizvajala 6—8 ton krmil na uro. Tovarna je v celoti avtomatizirana in bo delala v izmeni le 18 ljudi.

Tovarno so začeli graditi jeseni 1962. Opremo so dobavljali domača podjetja in neko podjetje iz Italije. (Varaždinske vijesti, 8. okt. 1964.)

Kino

MESTNI KINO PTUJ

predvaja 16., 17. in 18. oktobra t.l. španski barvni film »MOJ POSLEDNJI TANGO«; 20. in 21. oktobra t.l. jugoslovanski film »V SPOPADU«; 22. in 23. oktobra t.l. japonski barvni (kinemaskopski) film »CESARICA YANG KWEI FEI«.

KINO GORISNICA

predvaja 18. oktobra t.l. francoski film »FRANCOZINJA IN LJUBEZEN«.

KINO ZAVRC

predvaja 18. oktobra t.l. italijanski barvni (kinemaskopski) film »SIN RDEČEGA GUSARJA«.

Lunine spremembe in vremenska napoved

za čas od 18. do 25. oktobra 1964

Napoved: Okrog 21. oktobra bo dva do tri dni spremenljivo, nato pa lepo jesensko vreme. Polna luna bo v sredo, 21. oktobra ob 5.46.

AC

Ljudski spomeniki v Halozah

Priroda in človek dajeta pokrajini njeno značilno podobo. Od prirode je dobila haloška pokrajina v dar mirne hribe, človek pa je tu postavil svoja znamenja. Ta znamenja so zelo preprosta, toda pristno ljudska. Znamenja, posejana po hribih in krizpotih, se skladno pridružujejo naravnemu obrazu te mirne pokrajine. Pričajo o ustvarjalnih hoteh človeka — domačina. Nekatera znamenja imajo umetnostno-zgodovinski pomen in pečat domače grude.

Naši ljudje so ta znamenja postavili v spomin na kakšno nesrečo. Hoteli so se obvarovati pred podobnim. Nekatera znamenja so kot nagrobni spomeniki za kugo umrlih ljudi. V spomin na uslišano prošnjo stoji marsikatera kapelica.

Ptujski pisec kronik Simon Povoden je zapisal, da je Rudolf II. izdal odlok, da se postavijo znamenja ob cestah, ker je vedno bolj grozila turška nevarnost. Tako je na krizpotih bil postavljen marsikateri »križ« tudi v naši deželi.

V Zavrtu pri Ptujju lahko vidimo ikonografsko upodobitev

»hrvaškega Kristusa«. Na znamenju je letnica 1672. Ta tip upodabljanja ikon je nastal pod vplivom pasijonskih iger. Tu vidimo vpliv hrvatske ljudske umetnosti. Primer takšne plastike iz Podlehnik je v muzeju v Mariboru. V čelu hiše v Pristavi pri Cirkulanah vidimo baročno plastiko zvezanega Kristusa.

Znamenita je kiparska slika v Spodnji Pristavi blizu Vidma pri Ptujju, kjer je v trikotnem čelu kapelice marmorni relief z Marijo in Jezusom pri počitku na begu v Egipt.

Znamenito slopasto zidano znamenje imamo ob cesti v Podlehniku. Sredi vinogradov se daleč razgleduje v Dežnem v Halozah slopasto znamenje, kjer je ohranjenih še nekaj fresk.

Iz leta 1687 je slopasto zidano znamenje na Janžkem vrhu v Halozah. Stoji tiho in mirno sredi pokrajine, ki je prav tako vsa tajinstvena.

S pokrajino in cerkvijo se čudovito sklada znamenje s plastiko na Ptujjski gori. Na majhni zemeljski gomili in na prizmatičnem podstavku je postavljen okrogel steber s plastiko Pieta

na vrhu. Znamenje je postavil Michael Cigler leta 1699.

Kužno kamnito znamenje v Stogovcih pod Ptujsko goro je znamenito zato, ker ima slovenski napis MARTIN VILIPAV SIN 1642. Slovenski napisi so bili v tej dobi redki.

Vsa znamenja, ki stojijo ob poteh in »kolovozih«, sredi polj in vinogradov, so preprosta in skromna. Nekatera so dobro ohranjena, nad nekaterimi že zmaguje čas in jih bo potrebno obnoviti. Najbolje bi bilo, če bi jih zavarovali pred nadaljnjim propadanjem v muzeju.

Ta znamenja so skromni pomniki davnih dni, ki dokazujejo, da nismo od včeraj na tej zemlji.

S. Petrovič

Na plaži: — Se ti ne zdi, da je tvoj bikini silno skromen? — Saj veš, da nikoli nečem s svojo obleko padati ljudem v oči!

Študenta se pogovarjata:

— Kako napreduje tvoj zakon? — Slabo. Nekje sem izgubil ženin naslov.

KIDRIČEVO

Delavski svet podjetja TGA je minuli teden na svoji 4. redni seji razpravljal o organizacijskih shemah po predlogih, kot so jih dostavili sveti proizvajalcev delovnih enot. Te so namreč že vse obravnavale sheme svojih delovnih enot in nekatere med njimi predlagale tudi malenkostne spremembe. Člani delavskega sveta so o teh predlogih DE temeljito razpravljali ter so nekatere med njimi potrdili, nekatere pa tudi ne, ker bi s tem spet prišlo do nesentnih nazivov na raznih delovnih mestih v podjetju kot celoti. Iz vseh predlogov svetov proizvajalcev se je jasno videlo, da so se ponekod v razpravi zelo zavzeli in tehtno pretresli vsa vprašanja zasedbe delovnih mest. Čeprav so nekatere vprašanja ostala še vedno nerešena, je moč ugotoviti, da so bile vse sheme še precej enotno prilagojene potrebam delovnih enot in podjetja kot celote v težnji po čimmanjših potrebah po delovni silni in za čimvišjo proizvodnostjo. Edino vse to vodi celotni delovni kolektiv k višjim osebnim dohodkom in izboljšanju življenjskega in družbenega standarda vseh zaposlenih v TGA.

zumevanja s strani stanovalcev oz. staršev. V bodoče bo potrebno prav s strani prebivalcev naselja mnogo več sodelovanja in tudi razumevanja za to koristno družstvo, katerega glavna skrb in pozornost je naša mladina.

Kljub dograditvi šole še vedno pouk v dveh izmenah

V okviru proslav ob 10. obletnici obnavljanja TGA sodi tudi otvoritev nove šole v Kidričevem, ki sicer že služi svojem namenu. Tako je s to dograditvijo končno rešen problem predvsem tistih otrok, ki so morali hoditi predtem v 6. 7. in 8. razred v Ptuj ali v Hajdino. Istočasno pa so vključeni v osemletno v Kidričevem tudi učenci višjih razredov (od 6. — 8.) iz šolskega okoliša Lovrena. Tako je v šolskem letu 1964/65 predvidenih od 1. do 5. razreda 15 oddelkov, od 6. do 8. razreda pa 6 oddelkov, medtem ko je za prizadete otroke predviden poseben oddelk. S tem bo torej v vseh 22 oddelkih omogočen 12 učilniški pouk v dveh izmenah. Kar se tiče učnih kadrov, verjetno ne bo problema — razen stanovanjskega, saj so razpisali že pred pričetkom pouka prosta delovna mesta za učitelje razrednega in predmetnega pouka. Dobili so dovolj prijav kvalificiranih učnih moči za pouk matematike in fizike, za pouk tujih jezikov, zemljepis in zgodovine itd. Š šolo je dobilo delavsko naselje Kidričevu lepo in sodobno urejeno telovadnico, za kar gre nedvomno največji zaslug delovnim kolektivom TGA, ki je največ prispeval h dograditvi šole. Tako je izbrisan iz seznama velik problem in čeprav so še mnogi, je upanje, da bodo sčasoma odpravljeni tudi preostali.

Vzdrževanje stanovanjskih stavb

Delavski svet je na svoji zadnji seji razpravljal med drugim tudi o problemih stanovanjske skupnosti Kidričeve, ki je za to zelo pripravila precej obširno poročilo za samoupravne organe o delu stanovanjske skupnosti. V poročilu so precej podrobno obdelani problemi, med katerimi je nedvomno najbolj pereč redno

vzdrževanje stanovanjskih zgradb. Skupnost namreč ne razpolaga s primernimi servisi, ki bi bili v stanju vzdrževati stanovanjski fond, vsed česar je moč opaziti, da ta mnogo hitreje propada, kakor pa bi ob normalnih pogojih. Hišni sveti, ki upravljajo stanovanjske zgradbe, pa tudi nimajo dovolj sredstev za redno vzdrževanje in zato najemajo večja posojila. Največji problem pa predstavlja vsekakor naselje II, kjer potrebuje stanovanjska skupnost za vsa obnovitvena dela nad 12 milijonov dinarjev. Tako je že najela posojilo pri občinskem stanovanjskem skladu v višini 3 milijonov din. občinska skupščina bi bila pripravljena prispevati 4.000.000 din, medtem ko bi naj preostali del prispevali še TGA, »EM« Maribor in Gradiš. Čeprav stanovanjska skupnost ne bo mogla letos realizirati postavljene plana, precej je že to, da je pokazala vse razumevanje in voljo, da se rešijo najnujnejši primeri — predvsem v naselju II. To pa je tudi najboljše jamstvo za uspešno delo tudi v prihodnjem letu.

Šahisti v Kidričevem

Pred leti je bila v Kidričevem organizirana v okviru tedanjega kulturno-prosvetnega društva »Svoboda« šahovska sekcija. Stela je nad 15 nadarjenih šahistov in je tudi dosegala lepe uspehe, saj je med drugim organizirala tudi nekaj uspešnih tekmovanj. Kot mnoge druge sekcije pod okriljem DPD »Svoboda« je tudi ta prenehala delovati predvsem zaradi nekaterih neodgovornih funkcionarjev, pa tudi ostale sekcije, ki so tako nasekrat ostale brez moralne pa tudi materialne osnove. S tem pa je zamrlo vsako organizirano delo. Sicer pa šahisti poznajo še večkrat na hitro zbrali moštvo za kakšno tekmo, vanje in čeprav niso zastopali za svojimi nasprotniki, je bilo videti, da jim manjka rutine za zahtevnejša tekmovanja. V zadnjem času je prišlo do predloga, da bi se šahisti iz Kidričevega združili s svojimi vrstniki iz Ptujja, ki imajo v svoji sredi dobre in perspektivne šahiste. To bi najbrž bilo zelo koristno, saj bi tako nastal v ptujski občini klub dobrih šahistov, ki bi bil sposoben dostojno zastopati občino na šahovskih tekmovanjih.

Več skrbi za urejenost mesta!

Domači ali tuji turist, ki prvič obišče Ptuj, je presenečen nad kulturnimi in zgodovinskimi vrednotami, ki jih hrani mesto, njegovi muzeji in mitreji. Odhaja z lepimi vtisi, pripoveduje drugim, pa tudi sam se zopet rad vrača vanj. Na te vrednote bi bilo pomno marsikatero mesto na svetu. Mnogi domači in tuji turisti bolje poznajo kulturne vrednote našega mesta, kot Ptujčani in okoličani. Razveseljivo pa je, da mladina dobro pozna svoje mesto in vrednote v muzejih in mitrejih. O tem smo razpravljali z mladimi ljudmi iz mesta in podeželja, ki so na vprašanje: »Ali poznate kulturne in zgodovinske spomenike mesta Ptujja?« te dobro opisali. Vsem pa je Ptuj zelo všeč. Nekaj odgovorov mladih ljudi smo izbrali za bralce Tednika.

Silvo LENARTIČ iz Ptujja: »Ptuj mi je zelo všeč, že po svojih znamenitostih in po svoji zgodovinski preteklosti. S kulturno zgodovinskimi spomeniki našega mesta sem dobro seznanjen. V gradu me je predvsem zanimal etnografski oddelk, ki prikazuje običaje posameznih vasi Ptujškega in Dravškega polja, ne smem pa pozabiti na čudovito lepe gošline in freske v grajskih sobah. Lep vtis je name naredil oddelk ljudske revolucije, ki prikazuje narodno osvobodilni boj našega ljudstva na ptujskem področju. Glede ureditve našega mesta bi podčrta to, da bi bilo treba stari del mesta negovati z večjo vneto pred propadanjem.«

Stanko HRGA iz Gabernika 26 pri Juršincih: »Ptuj mi je všeč, ker je zgodovinsko mesto, ki čuva mnogo zgodovinskih in kulturnih spomenikov in dokumente, ki pričajo o narodni osvobodilni borbi naših ljudi. Ogledal sem si ptujске muzeje in spomenike. Posebno močan vtis je name naredil oddelk narodno osvobodilnega boja, v katerem sem se podrobneje seznanil z bojem Slovenjgorske čete in s herojem Jožetom Lackom.

Mislím, da bi morali bolj skrbeti za kulturne spomenike in vzdrževati stare hiše v mestu, ker je vsaka izmed njih po svoje lepa. Turisti, ki obiskujejo Ptuj, si gotovo z zanimanjem ogledajo naše mesto, zato se je treba truditi, da bo vedno lepo in urejeno.

Vsi Ptujčani bi se morali truditi, da bi mesto uredili tako, da bi turisti, ki prihajajo na obisk, odhajali z najlepšimi vtisi o njem.

Mirko BLAGOJEVIČ iz Ptujja: »Ptuj mi je zelo všeč. Tod je mnogo zgodovinskih spomenikov, ki so še dobro ohranjeni. Ob obisku v ptujskem muzeju na gradu mi je najbolj ostala v spominu vitrina, v kateri so razstavljeni predmeti, ki so jih našli ob prekopavanju prvoborcev Lackove Slovenjgorske čete. V vitrini je tudi obleka Franca OSOJNKA. RESEV poročni prstan ter še nekaj predmetov. Tudi rekonstrukcija Lackovega bunkerja je lepo prikazana. Posebno mi je ostala v spominu skica, ki prikazuje položaj Lackove čete dne 8. avgusta 1942. leta, kjer je devet borcev vodilo južanski boj proti mnogo močnejšemu sovražniku.

Ce se bo Ptuj še naprej tako razvijal, bo čez nekaj let mnogo lepše mesto. Mislím, da manjka Ptujju gledališče, dobro pa bi bilo, če bi imeli še eno kmo dvorano. V glavnem pa je Ptuj mesto, ki ga radi obiskujejo tuji in domači turisti in vsak si rad ogleda

— Pes je res neumna žival!

— Ne bi rekel.

— Presodi sam. Včeraj ukaže Sultanu, naj mi pripravi časopis, on ti pa gre v kuhinjo in mi skuha kavol!

zgodovinske znamenitosti Ptujja in bližnje okolice.

Mislím, da bi pred mitreji na Bregu bile potrebne večje table z napisi v tujih jezikih. Mitreje bi si tako ogledalo mnogo več turistov.

Franč PERNAT iz Ptujja: »Ptuj mi je zelo všeč, kljub temu, da je staro mesto. V glavnem poznám zgodovinske in kulturne spomenike Ptujja in sem si jih tudi večkrat skrbno ogledal. Zelo lepo je urejen oddelk ljudske revolucije, prav tako pa ostali oddelki v muzeju na gradu. Želim, da bi v Ptujju zgradili še več novih zgradb, stare hiše obnovili, še večjo skrb pa posvetili tužvanju in obnavljanju kulturnih in zgodovinskih spomenikov. V Ptujju bi morali urediti še večji in še lepši park.«

Tako in podobno je tekla beseda z mladimi ljudmi o Ptujju. Iz razgovora smo lahko razbrali, da je mladim ljudem Ptuj zelo všeč, da ga imajo radi in da želijo, da bi mesto še bolj napredovalo, da bi bilo še lepše in da bi turisti, ki prihajajo vanj, odhajali s čim bogatejšimi vtisi. Naše mesto in naša komuná sta polna naravnih lepot in zgodovinskih znamenitosti. Dani so vsi pogoji, da se turizem v naši komuní močno razvije. Ureditve mesta in razvoj turizma naj ne bo samo skrb Turističnega društva, ki te dni praznuje svojo deseto obletnico, temveč hkrati skrb slehernega občana, sleherne družbeno-politične organizacije in društev. Vsi občani lahko ogromno prispevajo k napredku in razvoju turizma. Ptujčani pa k ureditvi svojega mesta.

Prav nič bi ne bilo narobe, če bi ob vstopu v naše mesto postavili table z napisi: »Dobrodošli v Ptujju!« ter »Srečno pot in na svidenje!«, morda bi kazalo tako tablo postaviti tudi v Zavrtu, z napisom: »Dobrodošli v občini Ptujja!«. Postaviti bi bilo treba več reklamnih tabel, ki bi seznanjale turiste z zanimivostmi našega mesta oz. občine. Na primernem mestu naj bi bila postavljena tabla, na kateri bi bili označeni najvažnejši kulturni in zgodovinski spomeniki, turistični kraji ipd.

Delavska univerza in Turistično društvo bi lahko skupno pristopila k turistični vzgoji občanov. Vsak gostinski delavec bi moral biti hkrati aktiven turistični delavec z bogatim znanjem zgodovine mesta, isto velja za ostale naše občane.

Mladina iz mesta in vasi bi se naj še bolj seznanila z zgodovino Ptujja in s kulturnimi spomeniki. Razgovor z mladimi ljudmi o Ptujju je pokazal, da se mladi ljudje zanimajo za svoje mesto in da so pripravljeni aktivno sodelovati v razvoju turizma v občini. FB

Veseli večer v Juršincih

Ob proslavi dneva republike — 29. novembra pripravila Prosvetno društvo Juršinci velik »VASKI VESELI VEČER«. Dolej so se k sodelovanju že prijavili TD Gomila, GD Gabernik ter več glasbenih skupin. Pričakujejo pa še nekaj prijav s strani organizacij, oziroma društev ter posameznikov. Veseli večer bo v prosvetni dvorani in bo trajal dve uri.

Prosvetno društvo vabi k sodelovanju tudi druge prebivalce, predvsem s šaljivimi točkami kot posameznike ali skupine. Sodelovanje bo nagrajeno, najboljši izvajalci pa čaka 10 lepih denarnih in predmetnih nagrad.

B. J.

PARTIZANSKI KOLEDAR našega okoliša

37

Oktobrski dogodki

V ptujskih zaporih oktobra 1942

Okupator je oktobra nadaljeval z aretacijami Slovencev, povezanih s Slovenjgorsko četo, ujetih avgusta 1942 v Mostju. Kakor je razvidno iz ohranjenih zapornih knjig ptujskih zaporov, je okupator aretiraval avgusta 90 domoljubov, največ iz Slovenskih gor, med njimi heroja Lacka; meseca septembra pa 73 domoljubov, od teh je bilo 60 osumljenih, da so pomagali Lackovi četi, drugi pa so bili povezani drugače z osvobodilnim gibanjem, doma na Dravskem polju, v Halozah, eden je bil Ukrajinec, pet pa Hrvatov iz Rume.

Oktobra 1942 je okupator aretirail 112 političnih osumljencev. Omeniti pa moramo, da je bilo med njimi nekaj konfidentov. Aretacije so se vršile od prvega oktobra do 31. oktobra. Največ so jih v zapor pripeljali 28. oktobra in sicer 35, od teh je bilo 15

iz središkega okoliša. Po nekaj dnu, pa tudi po nekaj tednov so jetnike zadržali v ptujskih zaporih, jih zasliševali in mučili, nato pa jih odpeljali drugam. Od oktoberskih aretirancev so jih 31 poslali v mariborske zapore, 29 na Borl, 3 v Celje, tri v Trbovlje, dva na delo v delovno taborišče Strnišče, enega v taborišče asocijalnih v Novo vas pri Ptujju, v zaporu pa je 16. oktobra 1942 umrl Jakob Tobijas iz Pacinja, star 43 let. Kakor je razvidno iz zaporne knjige, je okupator poslal od 112 aretirancev 42 po nekaj tednih domov, ker jim ni mogel dokazati, da so delali za osvoboditev, od konfidentov je nekatere poslal na Borl, nekatere pa domov.

Med oktoberskimi zaporniki leta 1942 so bili nekatere zelo poštvovalni člani Osvobodilne fronte, kakor Olga Meglič z Vičave in njen mož Albin, ki so ju aretirali 5. oktobra, Kočmutovi iz Strmca, zakonca Franc in Marija ter hči Otilija, aretirani 7.

oktobra, Jakob Tobijas, ki so ga prijeli 12. oktobra, je podlegel strašnemu okupatorjevemu nasilju že čez štiri dni po prihodu v zapor. Med oktoberskimi aretiranci so tudi ptujski železničarji Peter Kristovič, Adolf Carman, Avgust Hlupič, Franc Gerušič, Franc Kosec, Alojz Arnuš, Jurij Svensek, Janjo Vogrinc in Franc Korošec. Aretirali so jih 21. oktobra. Novembra so jih poslali v Maribor, od koder se je vrnil domov le Hlupič, drugi so morali v taborišča; odkoder se niso vrnil Kristovič, Carman in Franc Korošec, ter Herczeg, ki so ga prijeli še avgusta.

Oktobra so odpeljali iz ptujskih zaporov v mariborske krojača Maksa Murka, aretirane 6. avgusta, krojaškega pomočnika Stanka Juršiča, aretirane 7. avgusta. Nado Rajh iz Mote pri Ljutomeru, povezan z osvobodilnim gibanjem v ptujskem okraju, Ivana Kočmuta iz Strmca, Ivana Staneta z Grajene, Nežo Grabar

iz Strmca, Vlada Petka iz Dornave, Olga Meglič iz Ptujja, Otilija Kočmut iz Strmca, Ivana Laha z Mestnega vrha in Franca Tuška z Mestnega vrha. Skoro vse te so v Mariboru ustrelili 4. novembra 1942. Druge, oktobra odpeljane jetnike iz ptujskih zaporov — so Nemci pozneje transportirali v nemška koncentracijska taborišča.

Pohorski partizani na poti prek Haloz

Po 30. septembru 1943 je spremljala patrulja štirih partizanov s Pohorja na Hrvaško 150 hrvaških beguncev iz Nemčije, ki so se zatekli na Pohorje. Patruljo je vodil partizan Gasper-Filipič, pred vojno trgovski pomočnik v Ptujju. Z njim je bil v patrulji tudi Franc Belšak-Tone, študent iz Muretnice na Ptujskem polju. Ko so hrvaške begunce iz Nemčije pospremili do meje, so se pohorski partizani vračajoč se, ustavili v Gradiščah, kjer so sicerliki sestanki Osvobodilne fronte. Tonetov oče je obvestil nekaj domoljubov, naj pridejo na sestanek. Kakor se spominja Franc Belšak, Tonetov oče, so se sestali oktobra 1943 v Gradiščah Miha Kolarič iz Zabjaka, Stanko Murkovič iz Muretnice, Anton Gol

iz Gradišča in Marko Peklar iz Ptujja, ter pohorski partizani in Franc Belšak-Simon, Tonetov oče. Na sestanku so se domenili, da bodo utrili nove postojanke Osvobodilne fronte. Pohorska partizanska patrulja je nato na poti pri Mašperku razorožila dva nemška orožnika, kar se je hitro razvedelo po Halozah in govorili so, da se v Halozah zbira gojda partizani. Nemci so ob tem dogodku postali zelo pozorni in s hajkami raziskovali teren, da bi našli in ujeli partizane.

Tone in Joško odideta oktobra 1943 s Pohorja na politično delo v ptujski okraj

Kakor piše v svojih memoarih Milko Golob-Jožko, sedaj predsednik okrožnega sodišča v Mariboru, je prišel v začetku oktobra 1943 v Pohorski bataljon tovariš Tomaz, član PO OF za Stajersko. Med borci je iskal tovariša za politično delo v ptujskem in mariborskem okraju. Na predlog komisarja II. pohorskega bataljona, Ptujčana Franta Komela, sta bila določena za politično delo v ptujskem okraju borce. Franc Belšak-Tone, študent iz Muretnice, in Milko Go-

lob-Jožko, študent iz Zlatolčja. Nekaj dni so ju pripravljali za politično delo, ki ju je čakalo na terenu. Na pot sta odšla 22. oktobra 1943 s tovariši, določeni za politično delo v mariborskem okraju in nekatere obveščevalci VDV iz bataljona. Ustavili so se v bližini Maribora, kjer so prenočili, zjutraj pa nadaljevali pot k Miklavžu pri Mariboru. Od tam so odšli na sestanek s sekretarjem slovenjgorskega okrožja tov. Srečkom Rojsem-Nikotom, študentom, doma v Volčini pri Mariboru. Sestanek so imeli zvečer na prostem blizu dravskega mostu v Duplexu pri Mariboru. Ta kraj so določili tudi za stalno javko s tovarišem Nikotom. Tu sta se Tone in Joško ločila tudi od tovarišev Joca in Sandorja, ki sta bila poslana na politično delo v mariborsko okrožje. Prek Dravskega polja sta odšla v Haloze. V Gradiščah pri Cirkulanah sta prispela 30. oktobra 1943. Prvi večer sta prespala v viničariji Tonetovega očeta Franca Belšaka iz Muretnice. Viničarki Julijana Keic in Marija Zavec sta obvestili Tonetovega očeta, naj jima uredi prevoz čez Dravo.

V. R.

Dalje prihodnjic

Pred 80 leti

NA ORMOŠKEM OBMOČJU (Izpis iz starih kronik)

Še te pošte so raznašali pošto čisto dvakrat na dan. Iz Ormoža v Ljutomer je vozil poštni voz in je bil speljan že telegraf. Ali je imel postiljon tudi svoj rog in se po »dobravah žerovinskih« oglasil: z običajnim trata, o tem kronike molče.

Železnica, ki pelje skozi te kraje, je bila zgrajena leta 1880, torej pred več kot sto leti. Znano je, da so se do leta 1918 redno ustavljali brzovlaki tudi pri Veliki Nedelji, in sicer zato, ker se je morda enkrat na leto pripeljal k Veliki Nedelji veliki mošter križiškega reda nadvojvoda Evgen. Kmet se ni dobi vozil z vlakom, ker ni bilo denarja. Kadar je šel v mesto na sjeem, se je peljal z vozom. Tudi v gostilno ni rad šel, saj je imel v torbi kruh in luk, včasih pa še steklenico pijače. Starejši znanec mi je pripovedoval, da bi se kot dijak rad peljal na počitnice z vlakom. Imel pa je v žepu le 40 krajcarjev. Pri blagajni si je pač kupil za 40 krajcarjev vlaka. Peljal se je le nekaj postaj, dalje je moral pešati. Tak je bil življenjski standard v »dobrih starih časih«.

Osnovnih (takrat se je reklo ljudskih) šol je bilo tudi v 80 letih deset kakor danes. Polovica šolskih poslopij, ki se v njih še danes poučuje, je bila zidana v 80 letih ali še prej. Po datek, kako so takrat na pr. v Središču nazivali učno osebo: Pouk oskrbujejo 1 nadučitelj, 1 učitelj, 2 podučitelja, 1 veroučitelj in 1 učiteljica za ženska ročna dela. Šole torej v tistih časih niso bile tako feminizirane kakor danes.

V gimnaziji so pošiljali premožnejši kmetje svoje sinove v Ptuj, Maribor, v prejšnjih časih tudi v Varaždin. Kmečki sin je šel v šole, da bo postal gospod, t. j. mešnik, tako so želeli starši. Mnogi teh kmečkih sinov pa niso postali mešniki, ker so se pozneje premislili, in šli namesto v bogoslovje na univerzo. Nekatera imena teh ljudi so vpisana na vidnem mestu naše politične, kulturne in gospodarske zgodovine. Kako so se šolali, kako so si morali pritrgovati in stradati, o tem vedo še danes pripovedovati starejši ljudje. Danes se nekateri dijakci vozijo vsak dan z vlakom, takrat pa je oče naložil bodočega gospoda na voz. O tem pravi pesem:

Mati so mi v cekar dali kruha no klobas, oča so me zapelali v Marpro v štiri klas.

Danes ima skoraj vsaka hiša radio, nekatere že televizorje. Ni malo kmečkih domov, ki imajo naročen dnevnik. V 80 letih je izhajal v Mariboru tednik »Slovenski gospodar«, ki pa so bili nanj naročeni le redki kmetje. Mnogo kmečkih družin pa je prejemale knjige Mohorjeve družbe. Te knjige so bile za nekatere edina »duševna hrana« v tistih časih. Ob dolgih zimskih večerih je vzel neki družinski član v roke Slovenske večernice in bral zanimivo povest naglas. Iz Mohorjevega koledarja so izvedeli ljudje važne dogodke, ki so se pripetili med letom. (Za nas je že sinočnja ali davišnja novica lanske sneg.) Po koledarju so ugibali, kakšno bo vreme, vanj so zapisovali, kateri dan so pripuščali živino.

Glede pridelkov piše Rakušev »Domoznanstvo« sledeče: »Najboljši zemljišni pridelek je

vino, ki se je uže, kakor se nekaterim zdi, tukaj pripravljalo pred gospodarstvom mogočnih Rimljanov; postalo je pred nekaterimi leti tako glasovito, da so ga prištevili najboljšim evropskim vinom. Vendar je bil vinski pridelek po količini slab, ker je primanjkovalo gnoj in ker je bila obdelava draga. Na oraj (56 arov) se je pridelalo le deset do dvajset veder. Od vinskih sort se je največ gojila domača sorta šipon, ki mu pravijo v teh krajih pošcip. Na svetovno razstavo na Dunaju leta 1873 je poslalo 22 vinogradnikov »ormoško-ljutomersko« vino. Izmed njih je bilo 17 odlikovanih in odbarovanih. Učitelji so začeli ljudi poučevati tudi o umnem sadjarstvu, zato so kmetje razen za svojo rabo pridelali nekaj sadja še tudi za prodajo. Na Vitanu pri Bolfenku na Kogu je prodal posestnik Alojz Stampar za 100 goldinarjev sadja, razen tega pa je naredil še za domačo pijačo 24 polovnjakov jabolčnika. »S poljedelstvom se pečejo najbolj poljanci, vrhovci pa z vinogradništvom; le-ti pa si za izkupiček kruha kupiti morajo.« Tudi živinoreja napreduje, za kar se briga okrajni zastop.

Zajcev je v teh krajih mnogo. Lovci ustrelje precej divjih rac; redkeje so divje gosli. V »gospodskih šumah« rede srne, jelenov pa ni več. Zadnjega jelena so ustrelili leta 1825 in ga pojedli na Hergovi primiciji v Središču. Mnogo škode so na-

pravljali do leta 1870 Cvetkovčanom. Trgovščancem in Mihočevčanom volkovi. Kmetje iz teh vasi so imeli še v stari Jugoslaviji v Otoku, ki je bil last križiškega reda, servitut, t. j. pravico do paše, kjer se je nemoteno pasla njihova živina. V prej omenjenem letu je prišla volkulja z mladitci celo v Cvetkovce. Na poti je ves čas trgala volu Jurija Hanzelčica meso s stegen. Tudi drugim kmetom so volkovi napadali živino.

Rib je bilo v tistih časih prav mnogo in so jih tudi mnogo nalovili. Pesnica je bila že takrat kakor je še danes, bogata rib. Zlasti Cvetkovčani jih »neizmerno mnogo polove«. Bili so tako razvajeni ribiči, da »če en teden rib ne jedo, ne more se ničesar do siteda najesti«. V postnem času, ko pridejo ribe iz Drave v Pesnico, jih love Cvetkovčani noč in dan. Prodajo jih surove in pečene in z njimi nekateri toliko skupijo, da lahko davek plačajo.

In nazadnje še, kaj pišejo stari nadučitelji o govorici teh krajev. Ljudje ormoškega sodnega okraja govorijo narečje, podobno priščekmu (pravi Pričeki so Murapoljci). V glavnem se razlikuje govorica teh krajev po tem, da izgovarja prebivalstvo vzhodnih predelov glagole na o, zahodnih pa na a. Na primer prišča, priša; pio, pija; jo, ja. Pri prvih je v rabi besedica veli, pri drugi pre.

Vlado Klemenčič

Človek se spreminja

Obleko in ognjišče, hišo in njivo, kulturo in civilizacijo je postavil človek medse in naravo. Ta ima čedalje manj možnosti, da vpliva na njegovo telo. Vse kaže, da se je z začetkom socialnega razvoja človeštva v glavnem končal biološki razvoj vrste homo sapiens. Toda »v glavnem« še ne pomeni »popsem«.

Človek je postal gospodar narave, ostal pa je še njen sin. Ohranil je sposobnost spremenljivosti in narava se uveljavlja ostanke nekdanje oblasti s tem, da povzroča in pospešuje nekatere spremembe zunanje oblike ljudi, ki žive v raznih krajih sveta. Spet druge spremembe (prav tako neznane) povezujejo znanstveniki z daljšim delovanjem nekaterih socialno-ekonomskih okoliščin, na primer z značajem prehrane.

KJE SO LJUDJE LAŽJI?

Ljudje prebivajo od Grenlandije do Ognjene zemlje, od Arabije do Nove Zelandije. Tudi zemljepisno okolje jim vpliva na svoj pečat. V Evropi žive belci, v Afriki črnci, ameriški domorodci so Indijanci... Ni pa samo barva kože odvisna od okolja. Indijane srednjeameriškega plemena Maja tehta povprečno četrtino manj od Indijance iz severne Kanade. To ni naključje.

Tudi v Evropi so severnjaki težji od južnjakov. Povprečna teža odraslega Polca znaša 64 kg, Španca pa samo 60 kg. Severnoafriški Berber tehta povprečno štiri kilograme manj od Španca. Seveda vplivajo na težo tudi življenjska raven in podedovane značilnosti.

V Braziliji v porečju Amazonke so ljudje tem težji, čim južneje od ekvatorja žive. Pri tem ni važno, ali so to Indijanci ali potomci evropskih naseljencev. V Čilu je teža ljudi iste narodnosti večja na hladnih visokih planotah kakor na topli obali. V Aziji so prebivalci severne Kitajske

povprečno za petino težji od vietnamskih Anamitov.

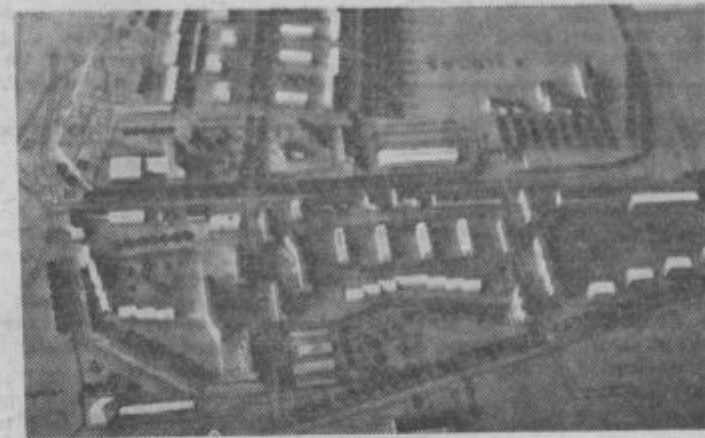
Kako znanstveniki vse to vedo? Preprosto: na voljo imajo podatke z naborov in rezultate antropoloških raziskav. Antropologov namreč ne zanima samo preteklost človeštva, marveč tudi njegova sedanjost.

Mraz torej pospeševalno vpliva na človekovo težo. To je razumljivo. Podkožna maščoba, ki je prebivalcu nizkih širin samo odveč, breme, je v hladnih krajih kar nujno potrebna. V korist povečanja človekovih razmerij na severu pricha tudi... geometrija. Z večanjem razmerij narašča površina telesa s kvadratom podaljšanja, prostornina pa s kubom. (Spomnite se: Gulliver je bil 12-krat večji od Lilliputancev, površina njegovega telesa je bila 144-krat in prostornina 1728-krat večja). Površino telesa uporabljajo ljudje za oddajanje toplote, prostornino pa za kopičenje toplote. Čim večji je človek normalnih proporcij, tem večje je razmerje prostornine njegovega

Foto zapisek

Urbanistični načrt mestnega centra Ptuja, kjer so večinoma starinske zgradbe in kjer bo tudi ostalo jedro starega mesta Ptuja

Urbanistična rešitev kolodvorske četrti v Ptuj po urbanističnih načrtih, ki so že 3. mesec razstavljeni v dvorani na magistratu

Ovinek v Budini zelo nevaren

V torek, 13. oktobra 1964 je doživel po neprevidnosti prometno nesrečo turški državjan Jener Kyraner s svojim osebnim avtomobilom H 50082. V nesreči je bila huje poškodovana njegova sorodnica, ki je morala na zdravljenje v ptujsko bolnišnico. Na samem osebnem vozilu je za okrog 250.000 din škode, na tovarnjaku, s katerim je osebno vozilo trčilo, pa okrog 50.000 din škode.

Na ovinku v Budini pri hiši št. 52 je zadel zadnji del tega osebnega vozila v prednji levi del tovarnjaka, ki je pripeljal iz nasprotni smeri, tj. iz Ptuja po svoji desni strani.

Takoj po nesreči voznik Kyraner ni hotel priznati, da je vozil v ovinku delno po levem vozišču, čeprav se je to videlo po poškodbah na asfaltu vsled njegovega zaviranja. Ko se je Kyraner zavedel nevarnosti zaradi nasproti vozečega tovarnjaka SU 38-66, je hotel pobegniti nazaj na svojo desno stran vozišča. Pri tem je zaneslo njegovo vozilo, da je z zadnjim delom udaril v levi prednji del tovarnjaka. Trčenje je bilo neizogibno.

Ovinka v Budini in Spuhlji sta zelo nevarna, zato prihaja na njima večkrat do nesreč. Izvozijo ju le zelo previdni vozači, ki se držijo prometnih predpisov in ki poznajo teren. Vozač Kyraner z nesrečo verjetno ni računal, zato ga je presenetilo. VJ.

Drobne zanimivosti

Madurodam

Obisk MADURODAMA, najmanjšega mesta na svetu v Haagu je nekaj edinstvenega. To ni samo mestce v miniaturni, temveč edino mesto s kraljevskim županom, princso Beatrix.

V MADURODAMU se počutite kot Gulliver v deželi Liliputancev. Pred vašimi nogami leži zmanjšano holandsko mesto s svojim bajnovim in pisanim življenjem. Vidite vozeče vlake in ladje, avtomobile, cerkve, šole, gledališča in tovarne. Vrtijo se srednjeveška mestna četrta in moderne zgradbe. Zgodovinske scene so naravno oblikovane. Na slavnem »Binnenhofu« je zlata kočija kraljice, ki se pelje »k otvoritvi parlamenta. Par ulic dalje done orgle, igra godba na pihala in se vrte vrtiljaki.

Povsod utripa srce resničnega mesta: žive miniaturne.

Nekaj podatkov: ustanoviteljica MADURODAMA je bila pokojna B. Boon van der Sterp. Finančno podporo za zgraditev sta dala zakonca J. M. L. Maduro v spomin na padlega sina edina Georgija Madura, ki se je v dneh borbe maja leta 1940 izkazal z izredno hrabrostjo. Na njegovem spomeniku ob vhodu v to pravljeno mesto je sledeče posvetilo: »Z njim časti Nizozemska svoje heroje iz vojne 1940–1945.«

MADURODAM je bil zgrajen od leta 1950–1952 pod vodstvom arhitekta S. J. Boreura. Okroglo 9 milijonov obiskovalcev je prišlo iz vseh krajev sveta. (Tudi zdaj mrgoli vseh narodnosti.) Promenadne poti so dolge 3 kilometre. Zvečer se užje 45.000 luči. J.D.

Zanimivo predavanje

Esperantska sekcija DPD »Svoboda« Ptuj bo pod okriljem delavske univerze priredila v dvorani občinske skupščine v ponedeljek, 19. oktobra 1964, ob 18. uri predavanje o NIZOZEMSKI IN SVETOVNEM ESPERANTSKEM KONGRESU V HAAGU. Predavanje bo spremljano s filmom in diapozitivi.

Predavatelj je Tone Logar iz Ljubljane.

Vabimo k številni udeležbi.

-0-

»Poglejmo, kaj je napisano za mlajše...«

DRAGO HASL:

K stoti obletnici ustanovitve ptujske čitalnice

Članek pod naslovom »Ob stoletnici rojstva ptujske čitalnice« je bralce Tednika seznanil v letošnjih številkah 35–40 o ustanovitvi ptujske čitalnice pred sto leti in opisal čitalnično delo od ustanovitve 1864. leta do njenega prenehanja v začetku prve svetovne vojne. V naslednjem stavku bomo prikazali lik ptujskega poslanca Mihaela Hermana, ki je bil sicer rojen Nemec, a je vendar s polnim prepričanjem in z velikim čutom pravičnosti zastopal slovenske interese.

Mihael Herman

Ime Mihaela Hermana ni le tesno povezano z ustanovitvijo ptujske čitalnice 1864. leta, ni samo povezano s politično zgodovino Slovencev Ptuja in ptujskega okraja pred okrog sto leti, ampak je pomembno tudi v širšem slovenskem merilu, saj so njegovi govori in njegove interpelacije v štajerskem deželnem zboru in državnem avstrijskem zboru v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja glede narodnih pravic Slovencev po vsej Avstro-Ogrski in zlasti še pri slo-

vanskih narodih stare monarhije vzbudili veliko pozornost. 1861. leta je kot deželni poslanec občin ptujskega in rogaškega okraja predlagal, naj deželni zbor naroči deželnemu odboru, da pripravi zakonski predlog za uvedbo slovensčine v uradih in šolah. Odbor je poročal o Hermanovem predlogu šele dve leti pozneje, in sicer leta 1863. Zavzel je odklonilno stališče ter izrazil mnenje, da obstoječi zakoni in uredbe povsem zadoščajo, da pa bo morebitne želje in pritožbe Slovencev preiskoval ter ukrepal, kakor se mu bo zdelo potrebno. Herman je 16. marca 1863 k temu poročilu deželnega odbora z daljšim govorom dokazoval brezpravnost Slovencev ter predlagal, naj vlada predloži državnemu zboru zakonski načrt, s katerim se naj uredi raba slovensčine na štajerskem in šolah in uradih, s čimer naj postane slovensčina uradni jezik, nemščina pa naj ostane tako imenovani diplomatski jezik; slovensko besedilo zakonov naj se proglasi za avtentično. Za predlog je glasoval edino Herman. S tem govorom je postal najpopularnejši poslanec v deželnem zboru, do-

bival je zaupnice, njegov govor pa so natiskali v dveh jezikih, v nemščini ter v Levstikovem slovenskem prevodu, v posebni brošuri. 1864. leta je Herman skušal prodreti z novim predlogom, namreč da naj se izvoli odev 5 članov deželnega odbora, ki naj bi razpravljali o praktični izvedbi osnovnega zakona o enakopravnosti Slovencev z uvedbo slovensčine v šolah in uradih. Tudi ta predlog je ostal brez uspeha. Herman je bil za federativno ureditev avstroogrške monarhije; zagovarjal je mnenje, da centralistična Avstrija ne bo mogla nikoli zadovoljiti narodnostnih težnj ter bo množila le nezadovoljstvo in gnala nemške narode v tuja naračja. 1868. leta je govoril k petičnim slovenskih občin za ravnopravnost in združjenje vseh Slovencev, naslednje leto pa je v tej zadevi interpeliral. Tega leta se je oglašil tudi proti direktnim državnoborskim volitvam, ki samo pomagajo centralizaciji, ter zapustil ob koncu zasedanja z ostalimi slovenskimi poslanci deželni zbor. Pazljivo je zasledoval šolske zadeve: zahteval je ustanovitve oziroma izpolnitve re-

alne gimnazije v Ptuj v letih 1863, 1866 in 1878. Skupno z Vošnjakom je 1870. leta interpeliral zaradi uvedbe slovensčine kot narodnega jezika na vseh sodiščih in političnih uradih slovenskega štajerja, zaradi uvedbe slovenskega narodnega jezika na gimnazijah v Celju in Ptuj ter na učiteljskih v Mariboru. 1873. leta je bil izvoljen v državni avstrijski zbor. Zastopal je kmečke občine Ptuj, Rogatec in Ljutomer. Strinjal se je 1876. leta s češko abstinenčno politiko, ko so češki poslanci ostali doma, in je bil prepričan, da bo znaga Čehov glede narodnostnih pravic prinesla osvoboditev tudi drugim nemščim narodom.

Ti našteti biografski podatki govorijo dovolj jasno o veliki Hermanovi pozitivni politični aktivnosti v štajerskem deželnem in avstrijskem državnem zboru.

Povrnilo se nazaj v leto 1861, ko je Mihael Herman bil izvoljen za ptujskega deželnega poslanca. V 12. štev. Novic je dne 20. marca 1861 priobčil J. Z. naslednji dopis od Trojice na štajerskem, v katerem obžaluje, da je bil Herman

izvoljen za poslanca. Takole piše: »Včeraj smo na Ptuj imeli volitev; prišlo je 119 volivcev, zbrali smo si bili verlega Slovence; al ko bi trenil, pride nek njegov sovražnik in ga začne čeritati, lahkoverni volivci mu verjamejo, in si Nemca za poslanca izvolijo; prejel je 96 glasov, naš rojak pa le 23. Gospod Mihael Herman je sicer viditi učen mož; al ker ni naše kervi, ne vemo, ali bo imel kaj serca za slovenski narod. Bog ga razsvetli, da bi se za nas reve potegnil!«

To obžalovanje pa je že v 23. štev. Novic dne 5. junija 1861 skušal spremeniti Božidar Raič, ki je pod psevdonimom Haložan priobčil daljši ohrabrujoči dopis, v katerem je volivcem predstavil poslanca Hermana takega, kot je bil v resnici, in razložil njegov politični koncept.

Da bi spoznali naše narodnostne, politične in socialne razmere pred okrog sto leti in da bi spoznali neposredne tudi samega Mihaela Hermana, prinašamo Raičev dopis dobesedno in v celoti:

Iz Halož. Verlo zadovoljen razkrijem, da smo mi na slovenskem Stirskem v deželni zbor za občine ptujskega in rogaškega okraja najsrečnejše volili, čeprav se nam je oponašalo, da je izvoljenec Nemec. Naš poslanec je pošten in pravičen mož, poseduje globoko znanost, razume čas; ustavna svoboda mu je zastava,

zavezno načelo njegovo geslo; bojuje je zavzet za blagost in osrečje slovenskega naroda kakor marsikteri zleženik slovenske matere; naš narod oblažiti je njegova prva in največja naloga. Tega blagega gospoda so neki naši lažislavski poslanci se derznili »panslavista« razglasiti. Naš poslanec je končno nasvet dal, da se cesarska listina 20. oktobra tudi v slovenski besedi shrani; naš poslanec, s ponosom velim, je predložil, da se slovensčina v učilišča in pisarnice cesarske vvede, opiraje se na ravnopravnost vseh narodov in dano besedo Nj. veličestva, čeprav je nekega poslanca za slovenski kraj v prebiranju tega nasveta na deželnem zboru kerč po celem životu lomil, — čuda, da ga ni popadla šče bolezen sv. Vida! Ta nasvet je bil podpiran od poslancev, kar se ne bi bilo nadati, in celo od pravičnih Nemcev, tudi iz gornjega Štajerskega. Naš poslanec je tudi hotel nasvetovati, naj bi se berzopisni zapiski tudi v slovenski besedi razglasili, pa podpornikov ni bilo: vsaj taki nasprotniki so bili med našimi, ki so rekli, ako se to predloži, da naklanjajo temu nasproti govoriti za stroškovno delo! Taki ljudje zabijo, da mi ravno tako in še huje davke plačujemo kakor Nemci. Je-li tedaj nismo vredni zvesti, kako ste se (poslanci — zvesti niso) obnašali?

(Konec prihodnjič)

Osebnostna kronika

RODILA

Rodile so: Stefanija Markrop, Strmec 6 — Marijo; Elizabeta Masten, Vel. Brebrovnik 63 — Jelko; Angela Kniplich, Senik 25 — Dušan; Ivanka Culek, Godečinci 24 — Sonjo; Ana Potočnik, Nabrežje 4 — Bojana; Justina Novak, Podvinci 79 — dečka; Elizabeta Sveneš, Zakl 30 — Vero; Kristina Rajh, Pristava 9, Ljutomer — Sonjo; Francka Levičnik, Čojzova pot 11 — Andrejko; Ottilija Simonič, Cerovec 2 — Tatjana; Marija Cvetko, Dornava 100 — Marjano; Kristina Kralj, Stara cesta 60, Ljutomer — Jelko; Stefka Gulin, Ljutomerska 8 — dečka; Nežka Simonič, Budina 47 — dečka; Helena Makarov, Dornava 141 — Tomislava; Terezija Plohl, Sakušak 84 — Stanka; Hilda Breclj, Ormož, Ptujška c. 33 — Barbiko; Treza Krajnc, Mestni vrh 93 — Srečka; Barbara Ekart, Starše 52 — Tončka; Francka Cvetko, Završje — Bogdan; Ida Homitar, Hrastovec 7 — Martina; Silva Crešnik, Ormoška 9 — Danico; Vida Pislak, Stari grad 68 — dečka; Terezija Pišek, Kicar 8 — Marijo.

POROKE

Poroče: Jožef Krumpak, Draženci 84 — Marija Zinko, Zagrebška 48; Jožef Soršak, Dornava 43 — Antonija Nedog, Dornava 1a; Viktor Pernat, Zagrebška 16 — Ljudmila Raufl, Ljubljana, Miklošičeva 15; Janez Kukovec, Lackova 6 — Marjeta Cvikel, Sp. Hajdina 91.

UMRLI

Umrli so: Simon Bezjak, Brstje 20, rojen 1902, umrl 1. oktobra 1964; Terezija Šeruga, Ivanjkovič 49, rojena 1890, umrla 6. oktobra 1964; Engelbert Letič, Lackova 3, rojen 1909, umrl 8. oktobra 1964.

Smrt pod sodom grozdja

V ponedeljek, 12. oktobra 1964 je bil 52-letni Anton Mikolič z Janžkega vrha 27, zaposlen pri Kmetijskem kombinatu Ptuj kot delavec na obratu Podlehnik, žrtev nepredvidene nesreče. Na cesti Dolena — Pristava se je prevrnil prikolpni traktorja goseničarja s tremi tisočlitrskimi sodi z grozdem. V trenutku, ko se je prikolpnik prevrnil, je bil na robu ceste ob levem boku traktorja pokojni Mikolič. Sodi so ga zbili po cesti, da je obšel med njimi. En sod se je skotalil na Mikoliča in ga stisnil, da je bil na mestu mrtev. Vozač goseničarja Jože Marčič iz Podlehnik, star 32 let, ni predvidel, da bi lahko bilo za nekoga usodno to, da sodi na prikolpniku niso pritrjeni, da

se lahko pri vožnji na ovinku premaknejo na levo stran prikolice, da lahko teža na eni strani dvigne prikolico pri zavijanju in da se ta prevrne ter pokoplje pod seboj ali drugače koga smrtno poškoduje. Na to pomisliti tudi ni imel časa pokojni, da bi se umaknil z mesta, kjer ga je usmrtilo.

Ko se je nesreča zgodila, je bilo vse zaman. Pokojni Mikolič je bil tam mrtev. Kolektiv kombinata je zgubil sodelavca, družina Mikolič pa očeta.

Tudi ta nesreča kaže, da nas najhujše nesreče vedno nepripravljene in da šele po njih lahko ugotovimo, da nismo vsega storili, da bi jih preprečili. VJ.

Nesreča pred kapelo v Budini

V sredo okrog 2. ure zjutraj je presenetila nenadna smrt Rudija Bezjaka, 29-letnega delavca iz TGA Kidričeve, stanujočega v Ptuj, v bloku TGA, 20/D, doma iz Nove vasi pri Ptuj 86 in sicer pred kapelo med cesto Ptuj—Budina in Ptuj—Brstje.

Ob 5. uri zjutraj je bil odpeljan z mesta nesreče pokojnikov sopotnik, 27-letni svak Aleksander Todorovič iz Nove vasi pri Ptuj 86 v ptujsko bolnišnico, mrtvi Rudi Bezjak pa je ostal pred kapelo. Žraven njega je bilo motorno kolo NSU Prima MB 16-596, s katerim sta se imenovala pripeljala na nesrečno mesto. Motor je vozil pokojni Rudi Bezjak, ki ni imel izpita za vožnjo motorja, čeprav je bil vozač B-kategorije.

Po vsem sodeč sta se pripeljala pokojni Bezjak in njegov svak Todorovič okrog 2. ure zjutraj v prilično vinjenem stanju v 5. hitrosti po Ormoški

levi zid kapele, da je dobil hude notranje poškodbe. Kri mu je pritekla iz ust, nosa in ušes, da so bila celo tla kapelice krvava. Zaradi hudih krvavitve je Bezjak podlegel in na licu mesta obležal mrtev. Organi LM so odpeljali poškodovanega Todoroviča v ptujsko bolnišnico, kjer se zdravi.

Nepredvidnost na vožnji, ki ji večkrat botruje alkohol, zahteva svoje žrtve. Tokratna njena žrtev je pokojni Bezjak, ki mora v prereni grob. Njegova izguba za kolektiv in družino ter za skupnost naj bo še eno opozorilo za promet na cesti: »Bodimo previdni!« VJ.

Razpis javne dražbe

Stanovanjska skupnost Ptuj bo v svrhu porušitve in odstranitve prodala ostanek enonadstropne zgradbe na javni dražbi dne 20. oktobra 1964, ob 9. uri v Ptuj, Trstenjakova ul. 8 (nasproti hotela).

Zgradba bo prodana v celoti z vsemi obrtniškimi izdelki. Družbeni sektor ima prednost pri nakupu.

Podrobnejši pogoji bodo objavljene pred dražbo.

Stanovanjska skupnost Ptuj

RAZPIS

KZ HALOZE Ptuj razpisuje po sklepu Zadržnega sveta prodajo traktorja Zetor s prikolico

Prodaja bo v upravi KZ HALOZE Ptuj, Zagrebška c. 11, dne 21. oktobra 1964, od 7. do 10. ure.

ŠPORT ŠPORT ROKOMET

Jugoslovanske športne igre

V okviru Jugoslovanskih športnih iger je bil v tork na rokometnem igrišču RK »Drava« v Ptuj rokometni turnir ženskih ekip okraja Maribor. Sodelovale so članske ekipe reprezentanc občin Maribor Center, Murska Sobota in Ptuj.

V tako množičnem tekmovalstvu, kot so JSI preseneča udeležba samo treh ekip, kljub temu da se ta zvrst ženskega športa goji v vseh občinah.

Tekmovanje je bilo dobro organizirano, a prireditelj. Občinska zveza za telesno kulturo Ptuj je podelila vsem tekmovalkam plakete mesta Ptuj.

Pred sto gledalci je vse tekme z manjšimi napakami sodil Zupanc.

PTUJ — MARIBOR CENTER 4:4 (5:2)

Reprezentanca občine Ptuj je prikazala v začetku tekme odlično igro, tako da so domačinke vodile z 2:0. Po tem je igra postala neznanimi in statična. V drugem polčasu so gostje zaigrale mnogo borbenejše, vendar bi domačinke s taktično igro lahko zmagale.

Gole za reprezentanco Ptuj so dosegle: Korenjak 2, Gojko-

vič 1, Kramberger 1, a za gostje Lamprecht 2, Lah 1, Gomivnik 1.

PTUJ — MURSKA SOBOTA 9:2 (2:0)

Domače moštvo je v drugi tekmi zaigralo neprimerno boljše kot v predhodni. Igralke so se zavedale, da si lahko z izdatno zmago priborijo prvo mesto, kar jim je tudi uspelo. Ob močnem navijanju maloštevilnih gledalcev so domačinke vrstile napad za napadom, tako da je bil rezultat v začetku drugega polčasa 4:0. Tedaj pa so zaradi slabe obrambe domačinke sprejele dva gola. Po sprejemu teh golov so Ptujčanke s hitro menjavo mest ter s točnimi in s številnimi strelmi napolnile mrežo gostujoče ekipe in je bil končni rezultat 9:2, kar je zadostovalo za prvo mesto. Moštvo Murske Sobotne ni

bilo tako slab nasprotnik, kot kaže rezultat, saj so bile dobre v polju in le odlični domači vratarji Toplakovi gre vsa zasluga, da moštvo Ptuj ni dobilo več golov. Branila je svoje »svetišče« izredno, tako da jo je bilo nemogoče premagati. Bila je najboljša igralna turnirja.

Gole za domačinke so dosegle: Kramberger 3, Jurkovič 5, Gojkovič 1, Nahberger 1, Pa-jenk 1.

MARIBOR CENTER — MURSKA SOBOTA 11:4

Po končanem tekmovalstvu je predsednik Okrajnega odbora za telesno kulturo tovariš POSEGA predal ekipi Ptuj pokal za osvojevo prvo mesto v okviru JSI. V krajšem govoru je opisal namen tekmovalstva ter zaželel zmagovalkam še lepše uspehe na športnem polju.

MR

Jutri športno srečanje Medjimurska trikotaža : Tovarna avtoopreme

Izvršni odbor sindikalne podružnice Tovarne avtoopreme Ptuj je končal priprave na prvo prijateljsko srečanje športnih ekip sindikalnih podružnic Medjimurske trikotaže Čakovec in Tovarne avtoopreme Ptuj, ki bo jutri na stadionu »Drave« v Ptuj.

V soboto, 17. oktobra 1964 bo ob 14. uri na stadionu »Drave« tekmovalje strelcev in odbojkašev. Ob 15. uri bo nogometna tekma sindikalnih reprezentanc MTC — TAP.

Po nogometni tekmi si bodo gostje iz Čakovca ogledali prostore tovarne avtoopreme z namenom, da se seznanijo s procesom proizvodnje, delovni pogoji delavcev in da se v razgo-

voru s sindikalnimi delavci seznanijo z delom in življenjem delavcev TAP.

Ob 19. uri bo srečanje kegljaških ekip na kegljišču »Drave«, sočasno pa se bodo srečali v Mlavskem klubu v Ptuj šahisti TAP — TAP.

Člani delovnega kolektiva Tovarne avtoopreme v Ptuj se zelo veselijo obiska iz Čakovca ter so prepričani, da bo prvo prijateljsko srečanje športnih ekip, pomemben delež v zbljevanju in poglabljanju prijateljstva in sodelovanja med delovnimi ljudmi dveh prijateljskih občin. Člani sindikalne podružnice TAP izrekajo svojim gostom iskreno dobrodoščilo.

FB

NOGOMET

Drava—Fužinar 3:2 (1:0)

Tretja zaporedna zmaga Drave in solidna uvrstitev na prvenstveni razpredelnici. Tokrat so bili v gosteh pri Dravi nogometaši ravskega Fužinara. Mimogrede povedano, neporažena enajstorka in kandidat za prvo mesto, ki so na tihem upali vsaj na polovičen uspeh. Toda kljub porazu gostje niso razočarali in so prikazali lep nogomet; v polju so bili nekoliko boljše in večkrat nevarno streljali. Predvsem sta se odlikovala Vavče in Kovač.

Prvi gol je dosegla Drava v 30. min., ko je Mohorič v gneči presenetil vratarja s strelom iz mrtvega kota. Po vodstvu je imela Drava nekaj priložnosti za doseg gola, vendar ni imela sreče. Emešič je v 38. minuti preigral levega branilca in se znašel sam pred vratarjem, vendar ga ni znal premagati. V 44. minuti je izključil iz igre sodnik Belkovič Nezmaha, sicer preostrog in je ostalo na igrišču samo 10 igralcev Drave. Vseh 45 minut drugega polčasa je bil Fužinar številčno močnejši, kljub temu pa so domači povedli s 3:0 v

66. min. Zadnje minute so bile izredno dramatične: v 80. minuti je zadel Kovač preko; v 83. min. je zmanjšal rezultat na 3:1 Krajer, nato pa je bil dosežen končni rezultat v 84. min. — 3:2. Strelec je bil Džurič. Do konca tekme je igrala obramba Drave zares pošteno in očarala vodstvo do zadnjega sodnikovega znaka.

Takrat so namreč poleteli igralci domačih drug k drugemu in si čestitali k zares priborjeni zmagi.

Pred 300 gledalci je sodil Belkovič iz Murske Sobotne.

Strelci golov: v 30. min. in 60. min. Mohorič; v 66. min. Zajdela za Dravo, ter Džurič v 83. min. in Krajer v 84. min. za Fužinarja.

OSTALI REZULTATI

Papirničar — Rudar 2:1, Konjice — Nafta 1:2, Maribor B — Olimp 0:3, Kovinar — Graficar 2:1.

V naslednjem kolu gostuje Aluminij v Hrastniku, Drava pa na Tezmem.

Mladinci Drave so premagali v Mariboru Kovinarja z rezultatom 4:1. Gole sta dosegla Mauček 3 in Lenarčič enega za Dravo, za Kovinarja pa srednji napadalec.

Na tej tekmi se je odlikoval vratar Menoni, ki je obranil vrsto nevarnih strelcev.

Drava B je premagala v Ptuj Malečnik s 4:2. Gole so dosegli: Vogrinčič 2, Erhatic in Mlakar T. po enega za Dravo B, za goste pa leva zveza in levi krilec.

V predtekmi so pionirji Drave izgubili s pionirji Branika z rezultatom 2:0.

N. K.

Horoskop

OVEN

Oklenili se boste novih znanstev, ker vas sedanjí ne razumejo. Popuščajte le do svojih meja. V kratkem boste zelo dobre volje ob nenadnem presenečenju.

BIK

Odkritosrčnost je po vaši oceni zelo blizu spoštovanja in zupanja v bližnje. Za važne stvari se najlaže odločite v tork ali petek. Srčne želje se vam pogostoma izpolnijo.

DVOJKA

Ta teden vam bo pustil polno nejasnost. Sedanje stališče do sodelavcev boste sčasoma spremenili; postali vam bodo bližji. Dolgo vas ne bo grizla ljubosumnost, nimate razlogov za njo.

RAK

Službo boste vedno raje opravljali, ker vam gre delo lepo od rok. S prijatelji se boste vedno lažje sporazumevali, ker so spoznali vaše dobre lastnosti. Visoko ne cenite ljudi, ki žrtvujejo za hvaležnost samo nekaj besed.

LEV

Ravnovesje vam bodo povrnili sodelavci, ki najbolj poznajo vaše težave. Svoj materialni položaj si boste kmalu izboljšali. Novi dogodki v okolici vas bodo presenetili.

DEVICA

Pričakovano napredovanje je vedno bliže. Napram ljubljeni osebi se premalo obvladujete. Za lastne peneče probleme boste sami našli najboljšo rešitev.

TEHTNICA

V bodočnosti vas čakajo lepe možnosti za razvoj. Premalo ste pripravljeni na presenečenje, zato vas toliko bolj prizadenejo. O ljubezni zelo radi govorite.

SKORPIJON

Ta mesec je za vas vsestransko ugoden. Vaša okolica ceni vašo dobro srčnost. V ljubezni boste sami sebe najlaže spoznali.

STRELEC

Načrte si delate na predolgi čas. Privoščite si vsaj malo več počitka. Fotografije z dopusta vas bodo zelo razveselile.

KOZOROG

V srčnih zadevah nekaj novih spoznanj. Najbolj si želijo vaše družbe ljudje, ki cenijo plemenitost. Otrsete se predsodkov o stvareh, ki jih že dolgo poznate.

VODNAR

Vaš srečen dan ostane nedelja. Nove zamisli boste brez težav uresničili. Zelo ste veseli narave, kar vam ne škoduje.

RIBI

Od starih težav ste se naučili mnogo koristnega za bodočnost. Ne bodite malodušni, ker se bo vse dobro izteklo. Premalo cenite ljubezen, ki vas bo lahko osrečila.

RAZPISUJEMO

1 mesto krmilca živine na proizvodnem okolišu Videm.

Pogoj nekaj let prakse: Samsko stanovanje zagotovljeno. Nastop službe takoj.

Komisija za sprejem in odpovedanje delovnih razmerij Kmetijske zadruge »Haloze« Ptuj, Zagrebška cesta 11.

Podružnica združenja šoferjev in avtomobilnikov v Ptuj prireja za svoje člane v soboto, dne 24. oktobra 1964

strokovno ekskurzijo

z ogledom tovarne avtomobilov v Mariboru.

Odhod z avtobusom izpred avtobusne postaje v Ptuj, ob 7.15 ob vsakem vremenu. Povratek popoldne.

Prijave sprejema Reševalna postaja v Ptuj do vključno 20. oktobra 1964.

Vljudno vabi odbor podružnice.

RAZPIS

Osnovna šola Franca Osojnika v Ptuj, Trubarjevo naselje razpisuje

delovno mesto tajnika

Pogoj: srednješolska izobrazba ali večletna praksa v administraciji.

Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Mali oglasi

PRODAM

DOBRO OHRANJENO ŠTEDILNIK prodam. Lukašek, Prešernova 2, Ptuj.

DOBRO OHRANJENO KLAVIRSKO HARMONIKO HOHNER prodam za gotovino ali za ček. Vprašajte v Trubarjevi ulici 7, Ptuj.

DOBRO OHRANJENO SOBNO POHIŠTVO prodam. Berlič, Prešernova 8, Ptuj.

IZGUBLJENO

PROSIM POŠTENEGA NAJDI-TELA, ki je našel 14. oktobra zjutraj na cesti Juršinci—Ptuj avtoškrovo z rokavicami, naj mi vse skupaj proti nagradi takoj vrne. Franc Meznarič, Perutnina, Ptuj.

POŠTENEGA NAJDI-TELA ZLA-TE ZAPESTNICE, izgubljene pretekli teden v Ptuj prosim, da jo proti visoki nagradi vrne v upravi Tehnika.

PROSIM OSEBO, ki je pobrala 9. oktobra 1964 popoldne v kabini trgovine Slavica v Ptuj, Ulica heroja Lacka dravec orban, naj ga takoj odda v upravi lista.

Reševalna

GOSPODINJSKO POMOČNIKO iščem, najraje upokojenko, za 8 ur dnevno. Naslov v upravi.

ZENSKI, KI BI PAZILA NA 4-LETNEGA OTROKA, nudim vso oskrbo. Drugo po dogovoru. Naslov v upravi.

Stanovanja

ZENSKO, ki dela v izmenah, vzajem na stanovanje. Naslov v upravi.

PAZNO SOBO v Zg. Hajdini oddam osebi ali družini, ki bi mi pomagala pri kmečkem delu. Franc Cartl, Zg. Hajdina 54.

USLUŽBENKA SOCIALNEGA ZAVAROVANJA najno išče prazno sobo. Naslov v upravi.

OPREMLJENO SOBO oddam namočeniku. Naslov v upravi.

CESTITKA

Otmariju Koledniku, ki služi vojaški rok v Smederevski Palanki za dvajseti rojstni dan vse najboljše

mama, brata Franci in Stanko, sestra Lejka in sosedova Irena.